

Socialstyrelsen

Undersøgelse om vold i nære relationer 2022

En kvantitativ undersøgelse om brugere af kvindekrisecentre, mandekrisecentre og ambulante rådgivningstilbud til voldsudsatte personer

Maj 2022

Viden til gavn

Publikationen er udgivet af
Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Forfatter: Socialstyrelsen
Udgivet 27. maj 2022

Download eller se rapporten på
www.socialstyrelsen.dk.

Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse
af kilde.

digital isbn: 978-87-94371-02-5

Indhold

Sammenfatning	3
Metode.....	3
Hovedresultater	4
1. Indledning	8
1.1 Tilbud til voldsudsatte personer i Danmark	9
2. Metode.....	12
2.1 Spørgeskema i Undersøgelse om vold i nære relationer.....	12
2.2 Danmarks Statistisk kvindekrisecenterstatistik	13
2.3 Begreber og definitioner	14
3. Kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020	17
3.1 Alder	18
3.2 Herkomst	19
3.3 Andele med børn.....	20
3.4 Uddannelsesniveau	21
3.5 Forsørgelsesgrundlag	22
4. Omfanget af vold i nære relationer.....	23
Udvalgte resultater om omfanget af vold i nære relationer	23
4.1 Udvalgte pointer fra undersøgelser om personer udsat for vold i nære relationer	24
4.2 Voldsformer blandt kvinder og mænd på kvindekrisecentre, mandekrisecenter og ambulante rådgivningstilbud.....	26
4.3 Voldsformer og forudgående hjælp.....	28
4.4 Sundhed blandt kvinder og mænd på kvindekrisecentre, mandekrisecentre og ambulante rådgivningstilbud.....	29
5. De voldelige relationer.....	34
5.1 Udvalgte pointer fra undersøgelser om voldelige relationer	35
5.2 Relationen til voldsudøveren	35
5.3 Voldsudøverens køn	39
5.4 Varighed af vold	40
5.5 Hyppighed af vold.....	42
6. Ledsagende børn og unge	45
6.1 Viden fra undersøgelser om vold mod børn og unge.....	46
6.2 Voldsformer blandt ledsagende børn og unge	47

6.3 Ledsagende børn og unges relation til voldsudøveren	49
6.4 Underretninger og foranstaltninger blandt ledsagende børn og unge	50
Litteratur	52
Bilag 1 – Opgørelsesmetode vedr. opgørelse af forsørgelsesgrundlag.....	55
Bilag 2 - Målgruppeanalyse af respondenter, som har oplyst CPR-nummer.....	56
Bilag 3: Fremgangsmåde i dataindsamlingen	61
Registeroplysninger om voldsudsatte personer	61

Sammenfatning

Vold i nære relationer er et socialt problem, som kan have alvorlige konsekvenser for de personer, der udsættes for volden. Tidligere undersøgelser har vist, at vold i nære relationer er et socialt problem, som mange personer hvert år udsættes for. Og ofte er voldsudsættelsen langvarig og svær at bryde ud af.

Der findes ingen undersøgelser, der belyser det fulde omfang af problemet, men det skønnes i en undersøgelse af VIVE fra 2022, at 4,5 pct. af kvinder og 2,4 pct. af mænd i Danmark hvert år udsættes for fysisk, psykisk, seksuel eller økonomisk partnervold (Ottosen og Østergaard, 2022: 6). Det svarer til, at omkring 82.000 kvinder og 43.000 mænd hvert år udsættes for partnervold (Ibid.). Psykisk vold er den mest udbredte form for partnervold. Omkring 3,9 pct. af kvinder mellem 16-64 år har oplevet psykisk partnervold inden for de seneste 12 måneder, mens dette er tilfældet for omkring 1,9 pct. af mænd i samme aldersgruppe (Ibid: 24).

Sammenlignet med andre sociale problemstillinger findes der ikke megen viden om vold i nære relationer i en dansk kontekst. I de senere år er der dog udgivet flere undersøgelser, som denne undersøgelse står på skuldrene af.

Socialstyrelsen udgiver løbende rapporter om vold i nære relationer. Hvert andet år udgiver Socialstyrelsen *Undersøgelse om vold i nære relationer – En kvantitativ undersøgelse om brugere af kvindekrisecentre, mandekrisecentre og ambulante rådgivningstilbud til voldsudsatte personer*. Rapporten er bl.a. baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt kvinder, mænd og ledsagende børn, der tager ophold på kvindekrisecentre, mandekrisecentre, eller som modtager ambulante rådgivningsforløb målrettet vold i nære relationer.

Rapporten bidrager til et opdateret vidensgrundlag om kvinder, mænd og ledsagende børn og unge, som tager ophold på kvindekrisecentre, mandekrisecentre, eller som modtager ambulante rådgivningsforløb målrettet vold i nære relationer. I rapporten belyses forskellige karakteristika ved personer, der modtager en indsats hos kvindekrisecentre, mandekrisecentre og ambulante rådgivningstilbud, og kendetegn ved den vold, de er blevet udsat for.

Ud over denne rapport udgiver Socialstyrelsen tematiske undersøgelser, som belyser aktuelle emner i relation til vold i nære relationer. I 2022 udgiver Socialstyrelsen to rapporter om hhv. *Sociale problemer hos voldsudsatte personer* og om *Frivillige i tilbud til voldsudsatte personer*.

Socialstyrelsen vil gerne sige tak til alle kvinder, mænd og børn, som har deltaget i undersøgelsen og dermed har gjort det muligt at lave denne undersøgelse om vold i nære relationer.

Der skal også lyde en tak til ledere, medarbejdere og frivillige på landets kvindekrisecentre, mandekrisecentre og ambulante tilbud, som har brugt tid og kræfter på at bidrage til undersøgelsen i en travl hverdag, og som i 2020 har været præget af COVID-19. Det gælder også den faglige følgegruppe, som har bidraget til at kvalificere rapporten.

Metode

Undersøgelse om vold i nære relationer (UVNR) er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt kvinder, mænd og ledsagende børn og unge på kvindekrisecenter, mandekrisecenter, eller som modtager rådgivningsforløb hos ambulante tilbud til voldsudsatte personer. Rapporten er ligeledes baseret på data fra Danmarks Statistiks kvindekrisecenterstatistik.

Det er frivilligt for tilbuddene at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. Besvarelsene er indsamlet i perioden fra 1. januar 2020 til 31. december 2020. I 2020 har 44 tilbud deltaget i

spørgeskemaundersøgelsen, bestående af 34 kvindekrisecentre, 7 mandekrisecentre og 3 ambulante rådgivningstilbud til voldsudsatte personer.

Det er ligeledes frivilligt for personer, som modtager hjælp hos de deltagende tilbud, at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. Rapporten bygger på besvarelser fra 401 respondenter, hvoraf 366 er kvinder, og 35 er mænd, samt 162 respondenter blandt ledsagende børn og unge. Det samlede antal mulige respondenter kendes ikke.

Spørgeskemaundersøgelsen er ikke dækkende for alle kvinder og mænd, som har haft ophold på et kvindekrisecenter eller mandekrisecenter, eller som har modtaget ambulante rådgivningsforløb i 2020. Det skyldes, at undersøgelsen ikke omfatter alle personer, som har modtaget hjælp hos tilbuddene, og fordi der ikke er lavet en tilfældig udvælgelse af respondenter. Det samme gælder for de ledsagende børn og unge. Opgørelserne kan derfor alene sige noget om de personer, som har deltaget i undersøgelsen.

Selvom resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen ikke dækker hele populationen af personer, som benytter sig af tilbud til voldsudsatte personer, giver de et billede af karakteristika blandt målgruppen, og den vold de har været udsat for.

Det er obligatorisk for kvindekrisecentre at indberette til Danmarks Statistiks (DST) kvindekrisecenterstatistik, dvs. at alle kvinder med ophold på kvindekrisecenter indgår i statistikken. Krisecentrene oplyser kvindernes CPR-nummer, ledsagende børn og ind- og udflytningsdato til DST. Det er muligt for kvinder at tage anonymt ophold på kvindekrisecenter. For kvinder med anonymt ophold registreres CPR-nummeret ikke. I denne rapport anvendes data om kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 bl.a. til at lave opgørelser om kvindernes socioøkonomiske karakteristika som fx alder, herkomst og forsørgelsesgrundlag. Opgørelserne dækker kvinder, som ikke har anonymt ophold. Dette er omkring 93 pct. af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020.

I kapitel 2 beskrives metodegrundlaget i flere detaljer, ligesom centrale begreber og definitioner i rapporten introduceres.

Hovedresultater

Rapporten består af fire overordnede kapitler: **Kapitel 3** indeholder en målgruppeanalyse af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020, **kapitel 4** belyser omfanget af vold i befolkningen og blandt respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen, **kapitel 5** handler om de voldelige relationer, og **kapitel 6** handler om ledsagende børn og unge. Hovedresultaterne fra kapitlerne opsummeres nedenfor.

Kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020

Kapitel 3 indeholder opgørelser af en række socioøkonomiske karakteristika ved de ca. 2.100¹ kvinder, som havde ikke-anonyme ophold på kvindekrisecenter i 2020. Opgørelserne i kapitlet er baseret på Danmarks Statistiks kvindekrisecenterstatistik. Blandt andet belyses kvindernes alder, herkomst, antal børn, uddannelsesniveaue og beskæftigelsesstatus.

Det har ikke været muligt at lave en tilsvarende opgørelse af karakteristika ved mænd, som har ophold på mandekrisecentre, eller kvinder og mænd, som modtager ambulante rådgivningsforløb, fordi antallet af respondenter i disse grupper er vurderet for få.

---

¹ Kvinder med anonyme ophold indgår ikke i opgørelserne, da det for disse kvinder ikke er muligt at koble oplysninger fra andre datakilder om eksempelvis uddannelse eller herkomst. I alt have op mod 2.300 kvinder ophold på kvindekrisecenter i 2020.

Overordnet viser resultaterne i kapitlet, at kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 er en meget forskelligartet gruppe, hvoraf nogle er kendetegnet ved at have begrænsede økonomiske ressourcer, og hvor mange befinder sig i en sårbar social situation, der kan have betydning for deres muligheder for at bryde med volden og den eller de voldelige relationer. Det ses også, at kvinder med fx længerevarende uddannelse, og som er i ordinær beskæftigelse, søger ophold på kvindekrisecentre.

Hovedresultaterne i kapitel 3 viser, at næsten halvdelen af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 har grundskolen som højeste fuldførte uddannelsesniveau. Målgruppens uddannelsesniveau skal ses i sammenhæng med, at en stor andel af kvinder på kvindekrisecenter i 2020 er relativt unge med en gennemsnitsalder på 35 år, og en stor andel befinder sig i aldersgrupperne 18-25 år og 26-35 år. Det relativt lave uddannelsesniveau blandt kvinder på krisecenter i 2020 kan have betydning for, hvor mange økonomiske ressourcer, de har til rådighed. Det ses samtidig, at 20 pct. af kvinderne var i ordinær beskæftigelse ved indskrivningstidspunktet, og at en betydelig andel modtog offentlig forsørgelse.

Derudover viser analysen, at omkring halvdelen af kvinderne er indvandrere og efterkommere, og at omkring 40 pct. af kvinderne er indvandrere eller efterkommere fra ikkevestlige lande. Der kan være flere forklaringer på, hvorfor indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande er overrepræsenterede på kvindekrisecentrene. En af forklaringerne kan være manglende kendskab til rettigheder, begrænset netværk og lavt uddannelsesniveau, hvilket kan bidrage til, at denne gruppe kan have sværere ved at komme ud af volden, og derfor i højere grad kan have behov for at søge hjælp hos kvindekrisecentre.

Resultaterne viser derudover, at over halvdelen af kvinderne med ophold på kvindekrisecenter i 2020 har ét eller flere børn. At kvindernes børn har en forælder, som har været udsat for vold, kan have konsekvenser for børnene, fordi de derfor kan være udsat for indirekte vold, hvor de har overværet, overhørt eller været vidende om vold fx mod deres mor. Det er dog ikke alle kvindernes børn, som ledsager deres mor på kvindekrisecenter.

Omfanget af vold i nære relationer

I Kapitel 4 belyses omfanget af vold i nære relationer i den danske befolkning ved kort at præsentere resultater fra nyere, danske undersøgelser om de tre hyppigst forekommende voldsformer: Psykisk vold, fysisk vold og seksuel vold.

I kapitlet belyses også forekomsten af voldsformerne psykisk vold, fysisk vold, seksuel vold, materiel vold, økonomisk kontrol, digital vold, stalking og anden vold blandt de 401 kvindelige og mandlige respondenter i denne undersøgelse, som har haft ophold på kvindekrisecenter, mandekrisecenter, eller som har modtaget ambulante rådgivningsforløb i 2020. Det afdækkes derudover, hvor stor en andel af respondenterne, som tidligere har modtaget hjælp til vold i nære relationer, samt udvalgte faktorer for respondenternes sundhed, herunder forekomsten af psykiatriske diagnoser og kontakt til skadestuen.

Resultaterne viser overordnet, at respondenterne har været udsat for mange forskellige voldsformer, men at særligt psykisk vold og fysisk vold er hyppigt forekommende. Derudover tegner der sig et billede af, at respondenter har dårligere både psykisk og fysisk sundhed samt trivsel sammenlignet med befolkningen.

Resultaterne viser, at psykisk vold er den voldsform, som forekommer hyppigst blandt respondenterne. Næsten alle respondenter (96 pct.) har været udsat for psykisk vold. At så stor en andel af respondenterne har været udsat for psykisk vold er bemærkelsesværdigt, særligt fordi psykisk vold ofte kan være en forløber til andre former for voldsudsættelse. Resultaterne viser desuden, at 72 pct. af respondenterne har været udsat for fysisk vold, som er den næst hyppigst forekommende voldsform blandt respondenterne.

Det ses også, at mange af respondenterne tidligere har opsøgt hjælp til vold i nære relationer. Blandt respondenterne har næsten en tredjedel (29 pct.) tidligere haft ophold på et krisecenter og/eller modtaget ambulante rådgivningsforløb.

Opgørelserne om udvalgte aspekter ved respondenternes sundhed indikerer, at de er mere sårbare, også når det kommer til sundhedsmæssige udfordringer, sammenlignet med den danske befolkning. Først og fremmest har en væsentligt større andel af respondenterne (51 pct.) fået stillet en psykiatrisk diagnose siden 1994 end personer i den danske befolkning (17 pct.), og en væsentligt større andel af respondenterne har haft kontakt til skadestuen sammenholdt med befolkningen. Derudover indikerer resultaterne, at respondenternes trivsel generelt er dårlig. For næsten halvdelen af respondenterne ses det, at de på tidspunktet for besvarelsen af spørgeskemaet havde stor risiko for at udvikle depression og stressbelastning.

Den voldelige relation

I kapitel 5 belyses forskellige aspekter af de voldelige relationer, som respondenterne i undersøgelsen har været en del af. Det undersøges bl.a., hvilken relation de kvindelige og mandlige respondenter har til den person, som har udøvet vold mod dem, og hvilket køn voldsudøveren har. I kapitlet belyses også varigheden af den voldelige relation, og hvor ofte respondenterne har været udsat for vold i nære relationer.

Hovedresultaterne i dette kapitel viser, at det på tværs af voldsformer oftest er en nuværende eller tidligere partner, som er voldsudøver. Der ses ikke betydelige forskelle i andelen på tværs af de forskellige voldsformer, hvilket kan indikere, at det ofte er den eller de samme personer, som udøver flere voldsformer.

Størstedelen af de voldsudøvere, respondenterne har angivet, er mænd. Dette gør sig gældende for alle voldsformerne. Her skal det dog bemærkes, at langt størstedelen af respondenterne er kvinder. Andre undersøgelser har vist, at kvinder oftest udsættes for fysisk partnervold af mænd, mens mænd oftest udsættes for fysisk partnervold af kvinder.

Når man ser på varigheden af volden, viser resultaterne i kapitel 5, at mange af respondenterne har været udsat for vold i adskillige år. Blandt respondenterne ses, det at omkring én ud af fem (21 pct.) har været udsat for vold i 3-5 år, 10 pct. har været udsat for vold i 6-9 år, og 29 pct. har været udsat for vold i 10 år eller mere i den seneste voldelige relation.

Respondenterne har relativt hyppigt været udsat for vold inden for de seneste 12 måneder. Over en tredjedel af respondenterne (35 pct.) har været udsat for vold hver dag, mens omkring to ud af fem (41 pct.) af respondenterne har været udsat for vold én eller flere gange om ugen.

Ledsagende børn og unge

Vold i nære relationer rammer også børn og unge, som ledsager deres forældre på krisecenter eller på ambulante rådgivningstilbud målrettet voldsudsatte personer. Ledsagende børn og unge kan ligesom voksne blive udsat for forskellige former for vold, heriblandt direkte vold såsom psykisk vold og fysisk vold såvel som indirekte vold, hvor de har overværet, overhørt eller været vidende om vold fx mod deres forældre eller søskende.

I kapitel 6 undersøges, hvilke voldsformer de ledsagende børn og unge, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen, har været udsat for, og hvilken relation de har til voldsudøveren. Kapitlet belyser ligeledes forekomsten af underretninger, anbringelser og andre forebyggende foranstaltninger blandt børnene og de unge.

Resultaterne indikerer samlet set, at der er tale om en sårbar gruppe af børn og unge, som i høj grad kan have behov for støtte og omsorg under opholdet, men også efter opholdet. Det ses bl.a., at hovedparten af de ledsagende børn og unge, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen, har været udsat for psykisk vold og/eller fysisk vold. Det ses også, at der for mange af børnene er lavet en underretning, og i mange tilfælde har børnene været

anbragt, eller de har modtaget forebyggende foranstaltninger. Resultaterne indikerer ligeledes, at børnene og de unge ofte har haft kontakt til fagpersoner i forskellige sektorer, inden de ledsagede deres forælder på et kvindekrisecenter, mandekrisecenter eller ambulante tilbud til voldsudsatte personer.

Særligt psykisk og fysisk vold er hyppigt forekommende blandt de ledsagende børn og unge i undersøgelsen. Hovedparten har været udsat for psykisk vold, idet 78 pct. af de 4-12-årige børn og 92 pct. af de 13-17-årige børn og unge, som har deltaget i undersøgelsen, har været udsat for psykisk vold. Tilsvarende har omkring en fjerdedel (26 pct.) af børnene mellem 4-12 år været udsat for fysisk vold, mens det er tilfældet for 46 pct. af børnene og de unge mellem 13-17 år.

Udover psykisk og fysisk vold har 92 pct. af de unge mellem 13-17 år været udsat for indirekte vold, hvilket ifølge tidligere undersøgelser kan have mindst lige så omfattende negative konsekvenser som direkte vold.

Resultaterne i kapitel 6 indikerer, at der er lavet underretninger om en større andel børn og unge, som ledsager deres mor eller far på krisecenter eller ambulante tilbud, end det er tilfældet hos børn og unge i befolkningen. Der er lavet én eller flere underretninger om 59 pct. af de børn og unge, som deltager i undersøgelsen, i perioden 2015-2019. Den tilsvarende andel blandt 4-17-årige i befolkningen er 16 pct.

Derudover har en væsentlig større andel af de ledsagende børn og unge, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen, været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger i perioden 2015-2019 sammenholdt med befolkningen. Dette gælder for 8 pct. af børn og unge mellem 4 og 17 år i befolkningen, mens det er tilfældet for 27 pct. af de ledsagende børn og unge i undersøgelsen.

1. Indledning

Det skønnes, at ca. 38.000 kvinder og 19.000 mænd hvert år bliver udsat for fysisk partnervold i Danmark (Deen et al., 2018: 8), og det skønnes, at ca. 3,9 pct. af kvinder og 1,9 pct. af mænd i Danmark i 2020 har været udsat for psykisk partnervold i løbet af det seneste år (Ottosen & Østergaard, 2022: 24). Vold i nære relationer er et socialt problem, som kan have alvorlige konsekvenser for de personer, der udsættes for volden. Samtidig kan det være en kompleks problemstilling at håndtere for de pårørende og for områdets fagfolk.

Vold i nære relationer finder ofte sted over mange år, og volden kan være svær at bryde ud af. Sammenlignet med andre sociale problemstillinger findes der ikke megen viden om vold i nære relationer i en dansk kontekst. I de senere år er der dog udgivet flere undersøgelser, som denne undersøgelse står på skuldrene af (bl.a. Deen et al., 2018; Dokkedahl, 2021; Karlsson, 2020; Mandecentret, 2021; Niss et al., 2020; Oldrup, 2020; Ottosen & Østergaard, 2018, 2022; Rambøll, 2020, mv.).

Undersøgelse om vold i nære relationer – En kvantitativ undersøgelse om brugere af kvindekrisecentre, mandekrisecentre og ambulante rådgivningstilbud til voldsudsatte personer har til formål at bidrage til et øget og løbende opdateret vidensgrundlag om kvinder og mænd udsat for vold i nære relationer, samt om deres ledsagende børn. I undersøgelsen belyses forskellige karakteristika ved personer, der modtager en indsats hos kvindekrisecentre, mandekrisecentre og ambulante rådgivningstilbud udsat for vold i nære relationer, og kendetegnet ved den vold, de har været udsat for.

Rapporten er baseret på spørgeskemaundersøgelser indsamlet hos tilbud til voldsudsatte personer i 2020 og registeroplysninger fra Danmarks Statistik. I spørgeskemaundersøgelsen indgår besvarelser fra voldsudsatte kvinder og mænd med ophold på kvindekrisecentre, mandekrisecentre, samt fra personer, som modtager ambulante rådgivningsforløb målrettet personer udsat for vold i nære relationer i 2020. Derudover indgår besvarelser fra børn og unge, som i 2020 ledsagede deres mor eller far på et tilbud til personer udsat for vold i nære relationer, eller som selv i 2020 deltog i ambulante rådgivningsforløb i forbindelse med en indsats til forælderen.

Undersøgelse om vold i nære relationer udgives hvert andet år. Foruden denne rapport udgiver Socialstyrelsen én eller flere tematiske undersøgelser. I 2022 udgives to tematiske undersøgelser:

<p>Frivillige i tilbud til voldsudsatte personer</p> <p>Den tematiske undersøgelse om frivillige i tilbud til voldsudsatte personer har til formål at belyse, hvordan frivillige bidrager til indsatser til personer udsat for vold i nære relationer, samt hvilken betydning dette bidrag har for tilbuddene og de voldsudsatte personer.</p> <p>Undersøgelsen bygger på kvalitative interviews med ledere, medarbejdere, frivillige og voldsudsatte personer fra tilbud til personer udsat for vold i nære relationer.</p>	<p>Sociale problemer hos voldsudsatte personer</p> <p>Den tematiske undersøgelse om voldsudsattes sociale problemer har til formål at belyse, hvilke sociale problemer kvinder og mænd på kvindekrisecentre, mandekrisecentre og ambulante tilbud har ud over deres voldsudsathed.</p> <p>Undersøgelsen bygger på registerdata fra Danmarks Statistik samt kvalitative interviews med voldsudsatte personer på tilbud til personer udsat for vold i nære relationer.</p>
---	---

1.1 Tilbud til voldsudsatte personer i Danmark

Vold i nære relationer er et tabubelagt emne, og mange, der udsættes for vold, kan være længe om at erkende voldssituationen og søge hjælp. Der er derfor en risiko for, at volden fortsætter eller eskalerer og får alvorlige konsekvenser for den voldsudsatte person, deres børn og deres pårørende.

Voldsudsatte personer har primært mulighed for at søge hjælp til voldsproblematikken hos kommuner og i civilsamfundet. Lov om Social Service (serviceloven eller SEL) indeholder bestemmelser, der bl.a. forpligter kommunerne til at hjælpe kvinder, der er udsat for vold i nære relationer, og deres børn.

Ud over den hjælp, som gives efter serviceloven, tilbyder en række civilsamfundsorganisationer hjælp i form af ambulante rådgivning eller behandling. Det kan fx være gennem rådgivning ved henvendelse, individuelle rådgivnings- eller behandlingsforløb eller gruppebaserede indsatser.

1.1.1 Kvindekrisecentre

Kommunerne er forpligtede til at tilbyde midlertidigt ophold på boformer til voldsudsatte kvinder og deres eventuelt ledsagende børn. I praksis er det ofte civilsamfundsorganisationer og selvejende institutioner m.fl., som leverer indsatsen. Kvinderne tilbydes ifm. med opholdet psykologhjælp og indledende og koordinerende rådgivning. Ledsagende børn tilbydes også psykologhjælp.

Servicelovens § 109, stk. 1, fastslår:

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til kvinder, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Kvinderne kan være ledsaget af børn, og de modtager under opholdet omsorg og støtte.²

² <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/170> (set d. 15. marts 2022)

I Danmark var der pr. 31. december 2021 70 kvindekrisecentre med i alt 805 pladser³. Der findes kvindekrisecentre i alle regioner, og de fleste er placeret i Region Hovedstaden og Region Sjælland.

1.1.2 Mandekrisecentre

Mænd i krise, som i nogle tilfælde kan skyldes vold i nære relationer, kan søge hjælp hos boformer efter servicelovens § 110.

Servicelovens § 110, stk. 1, fastslår:

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp.²

Bestemmelsen er kønsneutral og er ikke målrettet vold i nære relationer specifikt. En række tilbud efter SEL § 110 tilbyder dog midlertidigt ophold og støtte til mænd i krise, herunder vold i nære relationer, såfremt den voldsudsatte mand er i hjemløshed eller er i funktionel hjemløshed. Disse tilbud omtales almindeligvis som mandekrisecentre.

Der findes enkelte mandekrisecentre, som ikke er boformer efter SEL § 110, men som også tilbyder hjælp til mænd i krise, herunder voldsudsatte mænd.

1.1.3 Ambulante rådgivnings- og behandlingstilbud til voldsudsatte personer

Ud over de lovbestemte muligheder for at modtage hjælp, hvis man er udsat for vold i nære relationer, tilbyder en række private og frivillige, sociale organisationer hjælp og rådgivning fx i form af enkeltstående samtaler eller længerevarende ambulante rådgivnings- eller behandlingsforløb. At tilbuddene er ambulante betyder i denne sammenhæng, at rådgivningen eller behandlingen ikke, som ved fx et krisecenterophold, kræver ophold på en boform.

Enkeltstående, rådgivende samtaler målrettet personer udsat for vold i nære relationer kan fx være en telefonisk rådgivningssamtale med den voldsudsatte person, hvor en medarbejder besvarer spørgsmål om vold i nære relationer eller henviser til en ledig krisecenterplads. Et længerevarende, ambulante rådgivnings- eller behandlingsforløb kan fx tage form af individuelle eller gruppebaserede samtaleforløb, hvor den voldsudsatte person bl.a. kan få hjælp til at erkende volden, kan understøttes i mestring af egen tilværelse og kan opbygge handlekompetencer til at komme ud af volden.

1.1.4 Øvrig lovgivning om vold i nære relationer

Personer, som er udsat for æresrelaterede konflikter, som bl.a. kan handle om vold i nære relationer, har mulighed for at få rådgivning fra kommunen efter servicelovens § 12a, stk. 1.

Servicelovens § 12a, stk. 1, fastslår:

Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at personer over 18 år, der henvender sig på grund af æresrelaterede konflikter, får mulighed for at få gratis rådgivning i henhold til § 10.²

1.1.5 Anvendelsen af tilbud til personer udsat for vold i nære relationer

I 2020 havde op mod 2.300 kvinder ophold på et kvindekrisecenter, og omkring 2.100 børn og unge ledsagede deres mor på et kvindekrisecenter (Danmarks Statistik, 2021). Antallet af

---

³ Egne beregninger på baggrund af Social- og Ældreministeriets data om sociale tilbud på Tilbudsportalen pr. d. 31. december 2021

kvinder, som er blevet indskrevet på kvindekrisecenter, er steget med 3 pct. fra 2019 til 2020 (Danmarks Statistik, 2021). I kapitel 3 af denne rapport beskrives karakteristika ved kvinder på krisecenter i 2020, herunder kvindernes alder, herkomst og forsørgelsesgrundlag.

Mandecentrets otte afdelinger udgør hovedparten af landets mandekrisecentre, som bl.a. tilbyder hjælp til voldsudsatte mænd efter SEL § 110. Mandecentret arbejder med en bredere målgruppe af udsatte mænd, som omfatter mænd, der rammes af en krise i forbindelse med skilsmisse eller samlivsophør, og mænd, som er udsat for vold i nære relationer. Voldsudsatte mænd er således en del af målgruppen hos tilbuddet, men mange mænd henvender sig også og får hjælp på grund af andre sociale problematikker. Ifølge Mandecentret havde 188 mænd ophold på Mandecentrets botilbud i 2020, og ud af dem angav 67 pct. at have været udsat for vold i nære relationer inden for de seneste 12 måneder (Mandecentret, 2021: 2).

Ifølge Danmarks Statistik havde 5.030 mænd ophold på boformer efter SEL § 110 i 2020 (Danmarks Statistik, 2022). I en undersøgelse fra 2022 om voldsudsathed blandt mænd på herberger og mandekrisecentre estimerer Lev Uden Vold, at omkring 400 mænd hvert år tager ophold på herberger og mandekrisecentre, fordi de har været udsat for vold i nære relationer (Frederiksen et al, 2022: 56). Estimatet er baseret på 305 mænd, som har deltaget i Lev Uden Volds spørgeskemaundersøgelse. 39 af de 305 mænd har angivet at være blevet udsat for mindst én voldelig handling i nære relationer i året op til deres ophold, og at vold i nære relationer er en årsag til deres ophold på botilbuddet. I undersøgelsen er der indikationer på, at voldsudsatte mænd har været mere tilbøjelige til at deltage i undersøgelsen end mænd, som ikke har været udsat for vold. Estimatet er derfor behæftet med usikkerhed (Ibid: 11).

Udover midlertidige botilbud til voldsudsatte personer benytter voldsudsatte mænd og kvinder sig af hjælp, der tilbydes via specialiserede rådgivningsforløb og ambulante tilbud. Blandt andet modtog 190 voldsudsatte kvinder og 235 børn i 2019 hjælp hos Mødrehjælpens tilbud *Ud af Voldens Skygge* (Mødrehjælpen, u.å.), og 203 kvinder havde ved projektets midtvejsevaluering i 2020 modtaget hjælp hos det ambulante rådgivningstilbud, *Sig det til nogen* (Niss et al., 2020). Mandecentret tilbyder også ambulante rådgivning til mænd i krise, herunder mænd udsat for vold i nære relationer. Omkring 1.000 nye, kriseramte mænd modtog i 2020 ambulante rådgivning via Mandecentrets tilbud (Mandecentret, 2021: 2).

Lev uden volds nationale hotline hjælper og rådgiver voldsudsatte personer, voldsudøvere, pårørende til voldsudsatte personer og fagpersoner om vold i nære relationer. I 2020 modtog den nationale hotline 4.664 henvendelser fra personer i deres målgruppe, hvoraf mere end hver anden henvendelse (60 pct.) stammede fra voldsudsatte personer (Lev Uden Vold, 2021: 3).

Som følge af COVID-19 blev der i 2020 og 2021 indført en række restriktioner. Danner skriver i deres årsstatistik for 2020, at der under pandemien er observeret en stigning i antallet af henvendelser fra voldsudsatte kvinder såvel i Danmark som internationalt. Ifølge Danner kan det skyldes, at risikoen for vold i hjemmet stiger i sammenhæng med en nedlukning, hvor alle opfordres til at blive hjemme. En nedlukning isolerer kvinderne fra både deres private og professionelle hjælpenetværk, og Danner oplevede i 2020, at kvinderne, som henvendte sig, var under et større pres og mere sårbare end under normale omstændigheder (Danner, 2021: 17).

I perioden efter den første nedlukning af Danmark oplevede Lev Uden Volds hotline ligeledes en øget efterspørgsel efter krisecenterpladser. Samtidig måtte mange ambulante rådgivningstilbud med fysisk fremmøde lukke ned for fremmøde i samme periode. Det øgede pres på landets krisecentre førte til, at regeringen i marts 2020 oprettede 55 midlertidige akutpladser på kvindekrisecentre i København, Kolding, Odense, Holstebro og Aarhus (Lev Uden Vold, 2020). Mandecentrets afdeling i København og Krisecenter Guldborgsund modtog ligeledes midler til etablering af nødpladser (Social- og Ældreministeriet, 2021).

2. Metode

I dette kapitel præsenteres metoder, data og begreber, som anvendes i rapporten. Kapitlets formål er at belyse rammerne for indsamling og behandling af data til rapporten, samt at skabe gennemsigtighed i undersøgelsens tilblivelse.

2.1 Spørgeskema i Undersøgelse om vold i nære relationer

Undersøgelse om vold i nære relationer handler om kvinder og mænd udsat for vold i nære relationer, som indskrives på kvindekrisecenter, mandekrisecenter, eller som modtager rådgivningsforløb hos ambulante tilbud til voldsudsatte personer. Rapporten handler ligeledes om børn og unge, der ledsager deres mor eller far på et tilbud til personer udsat for vold i nære relationer, eller som selv deltager i ambulante rådgivningsforløb.

Rapporten er lavet på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse blandt kvinder og mænd med ophold på kvindekrisecenter, mandekrisecenter, eller som har modtaget rådgivningsforløb hos ambulante tilbud til voldsudsatte personer i 2020. Spørgeskemaundersøgelsen dækker også ledsagende børn og unge i 2020.

Det er frivilligt for tilbud til personer udsat for vold i nære relationer at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. Rapporten er baseret på spørgeskemabesvarelser indsamlet i perioden fra 1. januar 2020 til 31. december 2020. I alt har 44 tilbud deltaget i undersøgelsen, herunder 34 kvindekrisecentre, 7 mandekrisecentre og 3 ambulante rådgivningstilbud til voldsudsatte.

Det er ligeledes frivilligt for personer, som modtager hjælp hos de deltagende tilbud, at deltage i undersøgelsen. Rapporten bygger på besvarelser fra 401 respondenter blandt kvinder og mænd på de deltagende tilbud, samt 162 respondenter blandt ledsagende børn og unge. Det er ikke muligt at opgøre, hvor mange personer som potentielt kunne have deltaget i undersøgelsen, fordi det ikke er muligt at lave en opgørelse over, hvor mange personer der i alt har anvendt de deltagende tilbud i 2020.

Tabel 1 Antal besvarelser, som indgår i Undersøgelse om vold i nære relationer i 2020

	Antal besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen	Antal respondenter, som har oplyst CPR-nummer
Kvinder	366	186
Mænd	35	25
Ledsagende børn og unge (4-17 år)	162	51

Den voldsudsatte person tilbydes at deltage i spørgeskemaundersøgelsen én gang for hvert separate ophold, forløb eller behandling, personen modtager. Den samme person kan derfor optræde flere gange i spørgeskemaundersøgelsen, hvis personen har modtaget flere indsatser i løbet af 2020. En person kan fx figurere to gange i tabellen, hvis denne af to omgange i 2020 har haft ophold på et krisecenter. Derimod vil personen kun optræde én gang i tabellen, hvis opholdet på de to krisecentre er en del af et sammenhængende forløb, fx ved en overflytning fra ét krisecenter til et andet fx på grund af sikkerhedshensyn. Af tabellen fremgår antallet af respondenter, der har oplyst CPR nummer i forbindelse med undersøgelsen. Dette antal er unikke personer i opgørelsen, og det er disse personer, registeropgørelserne er baseret på.

Delvist gennemførte besvarelser er ikke medtaget. Det skyldes, at det ikke med sikkerhed kan vides, om respondenterne har indvilget i at deltage i undersøgelsen, hvis spørgeskemaet ikke er færdiggjort. Det betyder, at kun personer, som har besvaret alle spørgsmål og afsluttet det elektroniske spørgeskema, indgår i undersøgelsen.

Formålet med undersøgelsen er bl.a. at belyse forskelle mellem tilbudstyper til personer udsat for vold i nære relationer. Datamaterialet i 2020 er dog begrænset, hvad angår antallet af besvarelser fra voldsudsatte mænd og antallet af besvarelser fra personer, som modtager ambulante rådgivningsforløb. Af diskretionshensyn er opgørelserne derfor ikke opdelt på tilbudstype, og i nogle tilfælde er opgørelserne ikke opdelt på køn.

Det har været frivilligt for kvindekrisecentre, mandekrisecentre og ambulante rådgivningstilbud samt deres brugere at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. Selvom resultaterne ikke dækker alle personer, som benytter sig af tilbud til voldsudsatte personer, giver de et billede af karakteristika blandt målgruppen, og den vold de har været udsat for.

2.1.1 Særlige omstændigheder for dataindsamlingen i 2020

Dataindsamlingen i 2020 har været påvirket af, at de deltagende tilbud har skullet implementere en ny praksis for deltagelse i undersøgelsen. Nogle tilbud har derfor påbegyndt dataindsamlingen senere end d. 1. januar 2020.

Dataindsamlingen i 2020 forventes også at have været påvirket af restriktioner grundet COVID-19, som har påvirket tilbuddenes muligheder for at indsamle data. Fx skulle tilbuddene i perioden følge særlige retningslinjer for sociale tilbud, og der har været begrænsninger for fysisk tilstedeværelse.

2.2 Danmarks Statistisk kvindekrisecenterstatistik

I rapporten anvendes data fra Danmarks Statistiks kvindekrisecenterstatistik. Danmarks Statistik indsamler oplysninger om kvinder og ledsagende børn og unge på kvindekrisecentre, herunder deres CPR-nummer og ind- og udflytningsdato. Det er obligatorisk for kvindekrisecentrene at indberette oplysningerne til Danmarks Statistik, dvs. at alle kvinder med ophold på kvindekrisecentre indgår i statistikken. For kvinder med anonymt ophold registreres CPR-nummeret dog ikke. I 2020 var omkring 7 pct. af opholdene anonyme.

Opgørelser i kapitel 3 om karakteristika ved kvinder med ophold på kvindekrisecentre i 2020 er lavet på baggrund af data fra kvindekrisecenterstatistikken. Opgørelsen belyser bl.a. kvindernes alder, herkomst og forsørgelsesgrundlag. Opgørelserne dækker omkring 93 pct. af kvinder med ophold på kvindekrisecentre i 2020, som det har været muligt at koble til befolkningsregistre.

2.3 Begreber og definitioner

I rapporten anvendes forskellige begreber om vold i nære relationer. Forskellige aktørers definition af begreber på området kan variere, og i det følgende beskrives derfor, hvordan begreberne defineres ifm. denne rapport.

2.3.1 Vold

Socialstyrelsens definition af vold:

”Vold er en handling eller trussel, der uanset formålet kan krænke en anden persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen – uanset om personen er et barn eller en voksen. Volden kan have samme effekt på andre personer, der overværer eller overhører handlingen. Volden kan være en bevidst handling eller en handling, der sker i affekt. Handlingen overskrider endvidere samfundets love og normer.

Uanset typen af vold, der begås mod et barn, så er der tale om en adfærd fra forældrene eller andre omsorgsgivere, som er ødelæggende for eller forhindrer udviklingen af et positivt selvbillede hos barnet. Enhver form for vold bringer barnets udvikling og sundhed i fare.”

(Vidensportal.dk, 2021)

2.3.2 Nære relationer

I undersøgelsen er der fokus på personer, som er udsat for vold i nære relationer. Socialstyrelsen definerer *nære relationer* som personer i familien, hjemmet eller tidligere eller nuværende ægtefæller eller partnere, uanset om de er samboende. Derudover omfatter nære relationer også omsorgs-, kæreste- og familierelationer, både biologiske og ikke-biologiske (Rambøll, 2020: 4).

2.3.3 Voldsformer

I undersøgelsen indgår ni forskellige former for vold. Definitionerne af voldsformerne, som anvendes i undersøgelsen, er beskrevet i boks 1 nedenfor. Det skal nævnes, at der er tale om socialfaglige definitioner, som er tilpasset undersøgelsen. Voldsformerne kan derfor variere fra definitioner i fx straffeloven og andre undersøgelser.

Boks 1 Definitioner af voldsformer, som indgår i Undersøgelse om vold i nære relationer 2022

Psykisk vold	Gentagne handlinger, som nedgør, ydmyger, krænker, manipulerer, truer eller isolerer. Handlingerne kan ske i affekt eller være planlagte og have til formål at kontrollere eller begrænse den voldsudsattes livsudfoldelse.
Fysisk vold	Fysisk handling, der – uanset formålet – kan krænke en anden persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen.
Seksuel vold	Uønskede handlinger af seksuel karakter, som personen direkte eller indirekte tvinges til at udføre, eller som personen udsættes for.
Materiel Vold	Handlinger, der har til hensigt at ødelægge eller beskadige en anden persons personlige ejendele. De ødelagte eller beskadigede ejendele har affektionsværdi og/eller økonomisk værdi for ejeren.
Økonomisk vold	Handlinger, der mindsker eller frarøver en person retten til at bestemme over sine egne penge og forbrug.
Digital vold	Handlinger, som foregår via digitale værktøjer, og som kan krænke en anden persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen. Digitale værktøjer kan være sociale medier, online fora, telefoni, sms, GPS m.v.
Stalking	En konstellation af adfærd og hændelser, der påføres et andet menneske, og som af den udsatte opleves som gentagen, påtrængende og uønsket kontakt og kommunikation.
Anden vold	Handlinger, der – uanset formålet – kan krænke en anden persons integritet, eller som skræmmer, smerter eller skader personen, men som ikke kommer til udtryk gennem fysisk vold, psykisk vold, seksuel vold, materiel vold, økonomisk kontrol eller digital vold.
Indirekte vold	Indirekte voldseksposering dækker over, hvorvidt barnet har overværet, overhørt eller på anden vis har været vidende om vold i en nær relation.

2.3.4 Kvindekrisecenter, mandekrisecenter og ambulante rådgivningstilbud

I denne rapport anvendes betegnelserne kvindekrisecenter, mandekrisecenter og ambulante rådgivningstilbud. Betegnelserne dækker over de tilbud, som deltager i undersøgelsen.

Kvindekrisecenter dækker over midlertidige botilbud efter servicelovens § 109. Nogle af disse tilbud har også pladser efter SEL § 110 målrettet kvinder og mænd, som har særlige sociale problemer. På trods af at disse tilbud både har § 109- og § 110-tilbud, betegnes de i denne rapport som kvindekrisecentre.

Mandekrisecenter dækker over midlertidige botilbud efter servicelovens § 110, som er målrettet borgere med særlige sociale problemer med behov for botilbud og støtte, men som også yder hjælp til mænd i krise, herunder mænd udsat for vold i nære relationer. Enkelte mandekrisecentre er ikke boformer efter SEL § 110, men tilbyder hjælp til mænd i krise, herunder mænd udsat for vold i nære relationer.

Ambulant rådgivningstilbud indbefatter i denne rapport rådgivningstilbud til voldsudsatte personer, som ikke kræver, at personen overnatter på et botilbud. Ambulante rådgivningstilbud kan levere forskellige ydelser og indsatser, herunder eksempelvis rådgivning ved enkeltstående henvendelser, individuelle rådgivningsforløb og gruppeforløb. Nogle tilbud leverer også behandlingsindsatser.

3. Kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020

Hvert år tager over 2.000 kvinder ophold på landets kvindekrisecentre. I 2020 havde op mod 2.300 kvinder ophold på landets kvindekrisecentre (Danmarks Statistik, 2021). Ifølge tal fra Social- og Ældreministeriet havde lidt over halvdelen af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 ledsagende børn med sig, og i alt ledsagede omkring 2.100 børn og unge deres mor på kvindekrisecenter i 2020. Kvinder og ledsagende børn har mulighed for at tage anonymt ophold, og i 2020 havde 7 pct. af kvinderne og 12 pct. af børnene anonymt ophold.

I dette kapitel belyses socioøkonomiske karakteristika ved kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020. Der ses nærmere på kvindernes alder, herkomst, andele med børn, uddannelsesniveau og forsørgelsesgrundlag. Det er ikke muligt at lave tilsvarende opgørelser om voldsudsatte mænd på mandekrisecentre eller voldsudsatte kvinder og mænd, som modtager ambulante rådgivningsforløb målrettet vold i nære relationer.

Opgørelserne i dette kapitel er baseret på registerdata om de ca. 2.100 kvinder, som havde ikke-anonyme ophold på kvindekrisecenter i 2020. Kvinder med anonyme ophold indgår derfor ikke i opgørelserne, da det for disse kvinder ikke er muligt at indhente oplysninger fra andre datakilder om eksempelvis uddannelse eller herkomst.

Udvalgte resultater om kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020

Kvinderne er unge

Kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 er i gennemsnit 35 år ved indskrivningstidspunktet. Over en tredjedel (37 pct.) af kvinderne er mellem 26 og 35 år.

En stor andel af kvinderne har anden herkomst end dansk

Indvandrere og efterkommere udgør halvdelen af alle kvinderne med ophold på kvindekrisecenter i 2020, og ca. 40 pct. af kvinderne er fra ikke vestlige lande.

En stor andel af kvinderne har børn

Over halvdelen af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 har ét eller flere børn (57 pct.).

Kvinderne har oftest et lavt uddannelsesniveau

Næsten halvdelen af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 (46 pct.) har grundskole som højeste gennemførte uddannelsesniveau.

En betydelig andel af kvinderne modtager offentlig forsørgelse

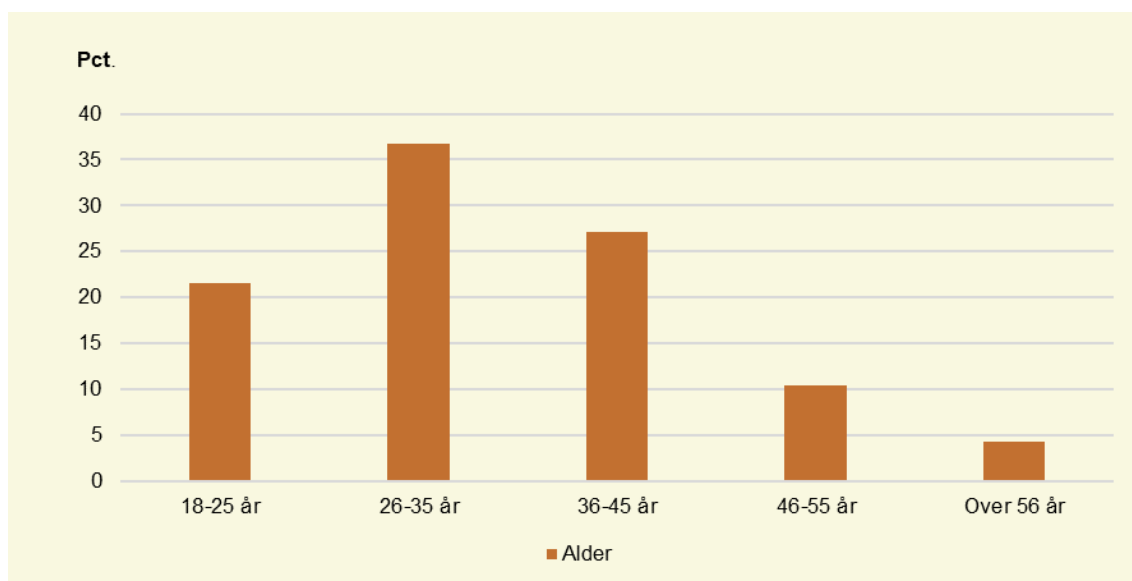
Ca. fire ud af fem kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 modtager offentlig forsørgelse op til deres krisecenterophold. Andelen af kvinder, der modtager kontanthjælp, er 25 pct.

3.1 Alder

Kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 er i gennemsnit 35 år ved indskrivningstidspunktet, og kun en mindre andel af kvinderne er over 45 år.

De to aldersgrupper, som udgør de fleste kvinder med ophold i 2020, er de 26-35-årige og de 36-45-årige kvinder. Som det ses i figur 1, udgør kvinder i alderen 26-35 år over en tredjedel (37 pct.) af kvinder på kvindekrisecenter i 2020, mens kvinder i alderen 36-45 år udgør 27 pct. Af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 er 4 pct. over 56 år.

Figur 1: Andelen af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 fordelt på alder ved indskrivningstidspunktet

Anm.: Opgørelsen er baseret på 2.101 kvinder, som havde ophold på et kvindekrisecenter i 2020, og som indgår i befolkningen pr. 30/9-2020. Alder er beregnet på tidspunktet for indskrivning på kvindekrisecenteret, hvilket betyder, at hvis en kvinde fx er indskrevet i løbet af 2018 som 35-årig, vil hun i figuren optræde blandt 26-35 år, selvom hun i 2020 er 37 år gammel. Såfremt kvinden har haft flere ophold med indskrivning i 2020, er der taget udgangspunkt i den første indskrivning.

Kilde: Socialstyrelsens egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

At kvinder over 56 år udgør en relativt lille andel af kvinder med ophold på krisecenter i 2020 betyder ikke, at midaldrende og ældre kvinder ikke udsættes for vold i nære relationer.

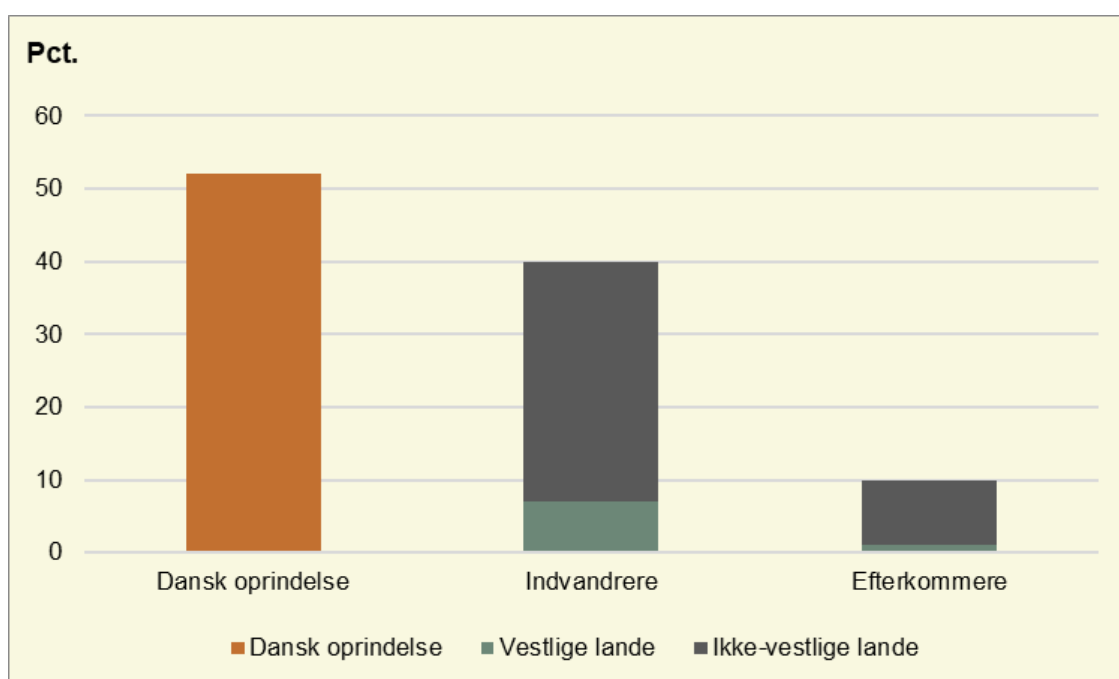
En undersøgelse af VIVE fra 2018 viser fx, at 2,47 pct. af kvinder i den danske befolkning mellem 50 og 64 år har oplevet psykisk partnervold, og 0,55 pct. har oplevet fysisk partnervold. Til sammenligning har 4,48 pct. af kvinder i den danske befolkning mellem 30 og 49 år oplevet psykisk partnervold, mens 1,82 pct. har oplevet fysisk partnervold i undersøgelsen (Ottosen og Østergaard, 2018: 46).

3.2 Herkomst

Af figur 2 nedenfor ses det, at 50 pct. af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 er af dansk herkomst. Indvandrere og efterkommere af indvandrere udgør tilsammen halvdelen af alle kvinder.

Blandt kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 er omkring to ud af fem indvandrere eller efterkommere fra ikkevestlige lande. Denne gruppe udgør således en relativt stor andel af alle kvinderne set i forhold til, at andelen af kvinder med ikkevestlig baggrund i den kvindelige danske befolkning i alderen 18-64 år er omkring 11 pct., ifølge tal fra Social- og Ældreministeriet.

Figur 2: Andelen af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 fordelt på herkomst

Anm.: Opgørelsen er baseret på 2.101 kvinder, som havde ophold på et kvindekrisecenter i 2020, og som indgår i befolkningen pr. 30/9-2020. Såfremt kvinden har haft flere ophold med indskrivning i 2020, er der taget udgangspunkt i den første indskrivning.

Kilde: Socialstyrelsens egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Overrepræsentationen af kvinder med indvandrer- og efterkommerbaggrund blandt kvinder med ophold på kvindekrisecenter ses på tværs af år. Blandt det samlede antal kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2017-2020 var 50 pct. indvandrere eller efterkommere, og 35 pct. var indvandrere fra ikkevestlige lande. Til sammenligning udgjorde indvandrere og efterkommere 13 pct. af den kvindelige danske befolkning i 2017-2020 (Socialstyrelsen, 2022: 23).

Ifølge en udgivelse fra Lev Uden Vold og Maryfonden fra 2020 kan overrepræsentationen af kvinder med indvandrerbaggrund hænge sammen med, at mange af kvinderne ikke har et netværk i Danmark, som de kan søge hjælp og støtte hos. I stedet kan de søge hjælp hos det offentlige (Liversage, 2020: 221).

I samme udgivelse beskrives det, at voldsudsatte kvinder med indvandrerbaggrund kan have sværere ved at forlade et voldeligt forhold. Det kan fx skyldes, at de ikke i samme omfang har ressourcer i form af netværk, uddannelse og sprogkunderskaber mm., som kan gøre det lettere at

finde vej ud af volden. Det kan fx også skyldes manglende kendskab til rettigheder og muligheder for hjælp i Danmark (Ibid: 228).

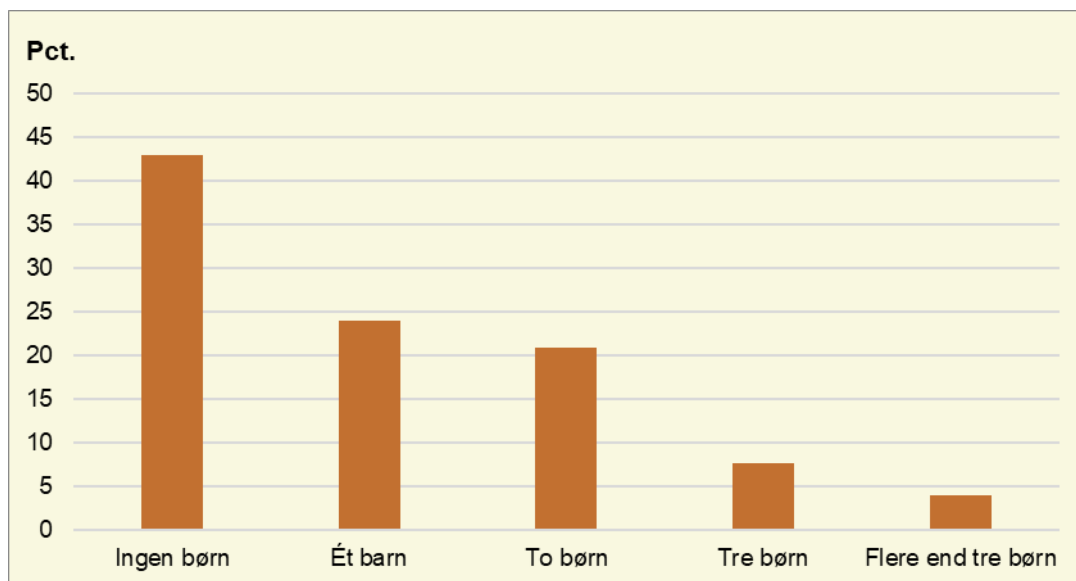
3.3 Andele med børn

Figur 3 viser, at over halvdelen af kvinderne med ophold på kvindekrisecenter i 2020 har børn (57 pct.). 24 pct. af kvinderne har ét barn, og 21 pct. har to børn, mens 43 pct. af kvinderne ikke har børn.

Det er ikke alle børn, der ledsager deres mor på kvindekrisecenter. Som tidligere nævnt viser tal fra Social- og Ældreministeriet, at ca. halvdelen af alle kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 havde ledsagende børn og unge med på krisecenter.

Der kan være forskellige årsager til, at det ikke er alle børn og unge, som ledsager deres mor på et krisecenter, fx at barnet ikke boede sammen med sin mor inden opholdet, eller at deres børn er voksne og er flyttet hjemmefra. Børn, som ledsager deres mor på kvindekrisecenter, har ret til at modtage omsorg og støtte under opholdet, og kommuner skal i forbindelse med opholdet tilbyde psykologbehandling i mindst fire timer og op til 10 timer til barnet, jf. SEL § 109, stk. 8.

Figur 3: Andelen af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 fordelt på antal hjemmeboende børn

Anm.: Opgørelsen er baseret på 2.101 kvinder, som havde ophold på et kvindekrisecenter i 2020, og som indgår i befolkningen pr. 30/9-2020. Såfremt kvinden har haft flere ophold med indskrivning i 2020, er der taget udgangspunkt i den første indskrivning. I opgørelsen indgår antal hjemmeboende børn i kvindens familie, som er under 25 år.

Kilde: Socialstyrelsens egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

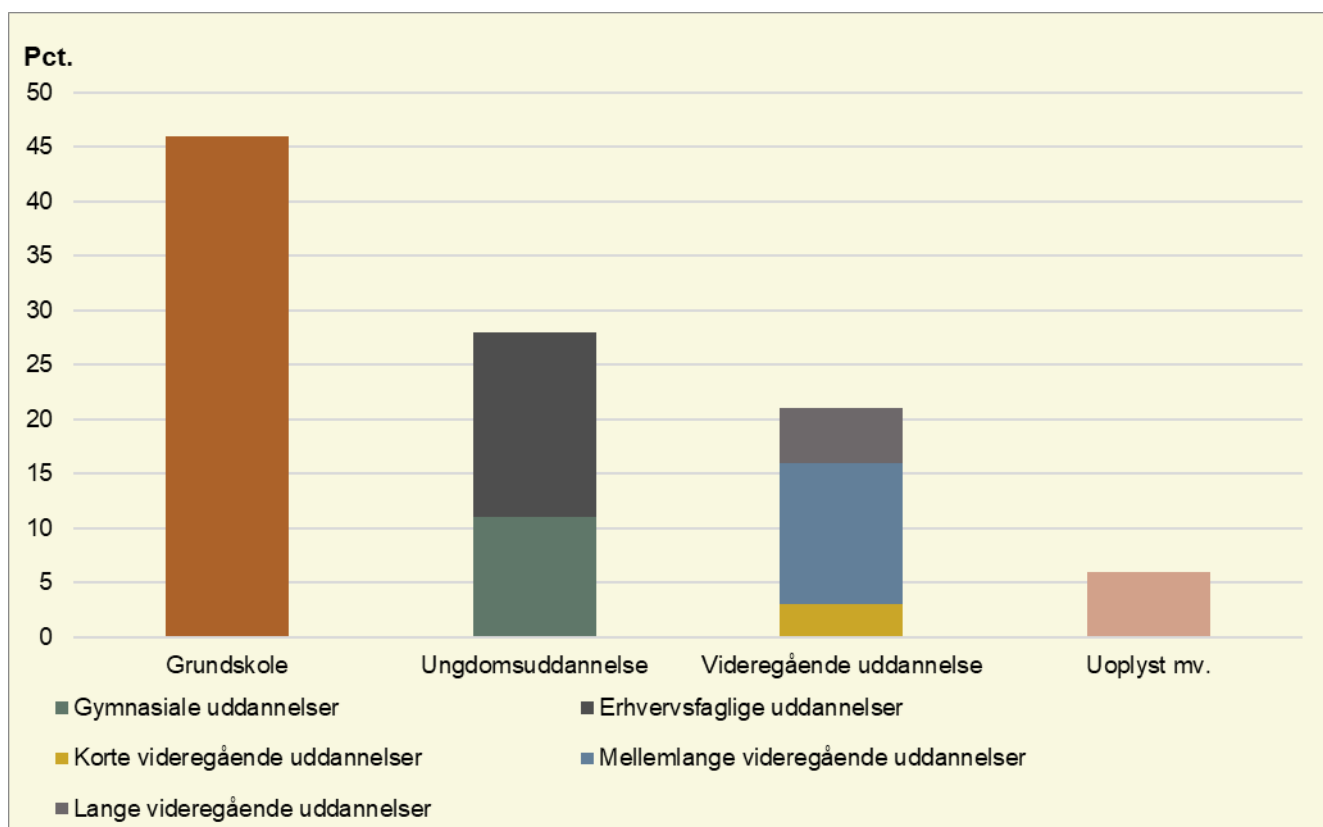
3.4 Uddannelsesniveau

Det er kendetegnende for kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020, at mange af kvinderne har et relativt lavt uddannelsesniveau.

Det ses af figur 4, at næsten halvdelen af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 (46 pct.) har grundskole som højeste fuldførte uddannelse. Det kan bl.a. hænge sammen med, at en stor andel af kvinderne, som nævnt tidligere i kapitlet, befinder sig i aldersgrupperne 18-25 år og 26-35 år. Det er typisk i disse leveår, man gennemfører ungdomsuddannelse og videregående uddannelse.

Derudover har omkring en femtedel af kvinderne en videregående uddannelse. I alt har 21 pct. af kvinderne en videregående uddannelse, hvoraf 13 pct. har en mellemlang videregående uddannelse, og 5 pct. har en lang videregående uddannelse.

Figur 4: Andelen af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 fordelt på højeste fuldførte uddannelse

Anm.: Opgørelsen er baseret på 2.101 kvinder, som havde ophold på et kvindekrisecenter i 2020, og som indgår i befolkningen pr. 30/9-2020. Højeste fuldførte uddannelse er pr. 30.9.2019.

Kilde: Socialstyrelsens egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

3.5 Forsørgelsesgrundlag

En betydelig andel (80 pct.) af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 er ikke i ordinære beskæftigelse i ugen op til indskrivningstidspunktet. En fjerdedel af kvinderne (25 pct.) modtager kontanthjælp.

Blandt kvinderne er 20 pct. i ordinær beskæftigelse. Den lave beskæftigelsesfrekvens kan være påvirket af kvindernes ofte komplekse situation som følge af voldsudsættelse og andre sociale forhold og problematikker. Derudover kan den hænge sammen med, at en stor andel af kvinderne er unge og derfor ikke har haft mulighed for at etablere sig på arbejdsmarkedet, fx fordi de er under uddannelse. Beskæftigelsesfrekvensen kan ligeledes være påvirket af, at kvinder med ikkevestlig herkomst er overrepræsenteret på kvindekrisecentre, og at kvinder med ikkevestlig herkomst generelt har en lavere tilknytning til arbejdsmarkedet end fx kvinder med dansk herkomst.

Tabel 2: Andelen af kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 fordelt på forsørgelsesgrundlag ugen op til indskrivning på kvindekrisecenter

Forsørgelsesgrundlag	Andele kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020
Ordinær beskæftigelse	20 pct.
SU	13 pct.
Dagpenge	7 pct.
Sygedagpenge	6 pct.
Kontanthjælp	25 pct.
Godkendt til fleksjob	2 pct.
Ressourceforløb/revalidering	5 pct.
Førtidspension	7 pct.
Andet (herunder selvforsørgelse, pension og efterløn)	15 pct.

Anm.: Opgørelsen er baseret på 2.101 kvinder, som havde ophold på et kvindekrisecenter i 2020, og som indgår i befolkningen pr. 30/9-2020. Forsørgelsesgrundlaget er opgjort i ugen op til indskrivning på kvindekrisecenter baseret på beskæftigelsesministeriets DREAM-register. Registret opgør forsørgelsesgrundlag efter en prioriteret rækkefølge, så hver kvinde vil kun optræde med én type forsørgelsesgrundlag hver. Såfremt kvinden har haft flere ophold med indskrivning i 2020, er der taget udgangspunkt i den første indskrivning. Se bilag 1 for mere information om opgørelsesmetoden.

Kilde: Socialstyrelsens egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Tallene i tabel 2 kan indikere, at det oftere er kvinder med begrænsede økonomiske ressourcer, som søger hjælp hos tilbud til personer udsat for vold i nære relationer. Det er ligeledes en tendens, som Lev Uden Vold beskriver i deres antologi om vold i familien fra 2020. Her beskrives det bl.a., at et lavt indkomstniveau kan efterlade kvinderne med begrænsede muligheder for at søge væk fra volden, fx ved at flytte i en ny lejlighed uden den voldsudøvende partner eller ved at søge psykologhjælp eller hjælp hos advokat (Lund-Jensen, 2020: 68).

I samme udgivelse nævnes det, at man på kvindekrisecentre oplever, at de mere ressourcestærke voldsudsatte kvinder også har behov for rådgivning og hjælp, men at de i højere grad søger hjælp hos ambulante rådgivningstilbud (Ibid: 68).

4. Omfanget af vold i nære relationer

Vold i nære relationer kommer til udtryk på forskellige måder. De mest kendte voldsformer er fysisk vold, psykisk vold og seksuel vold. Fysisk vold kan fx være skub, slag med flad hånd, slag med knytnæve eller grovere vold som fx kvælningsforsøg. Psykisk vold kan fx være ydmygende og nedgørende tale, manipulation eller trusler om vold. Seksuel vold kan bestå af blottelse af kønsorganer, forsøg på voldtægt eller voldtægt mv.

I kapitel 4 gives et overordnet indblik i resultater fra udvalgte undersøgelser på området, der belyser omfang og karakteristika ved psykisk-, fysisk- og seksuel vold i den danske befolkning. I denne del af kapitlet er der fokus på en bredere målgruppe af voldsudsatte personer i den danske befolkning.

I kapitlet belyses derudover, hvad der karakteriserer den vold, respondenterne i undersøgelsen har været udsat for. Det undersøges bl.a., hvilke former for vold respondenterne har været udsat for inden for de seneste 12 måneder, og hvor udbredte psykiatriske diagnoser er blandt respondenter udsat for forskellige voldsformer

Udvalgte resultater om omfanget af vold i nære relationer

Næsten alle respondenter har været udsat for psykisk vold

Blandt respondenterne har 96 pct. angivet at have været udsat for psykisk vold inden for de seneste 12 måneder.

Størstedelen af respondenterne har været udsat for fysisk vold

Næsten tre fjerdedele (72 pct.) af respondenterne har angivet at have været udsat for fysisk vold inden for de seneste 12 måneder.

Næsten en tredjedel af respondenterne har modtaget forudgående hjælp

Blandt respondenterne har 29 pct. modtaget forudgående hjælp i form af tidligere indskrivninger på krisecenter eller ambulante behandlingstilbud.

Omkring halvdelen af respondenterne har fået stillet en psykiatrisk diagnose

Blandt respondenterne, som har oplyst deres CPR-nummer, har 51 pct. fået stillet en psykiatrisk diagnose siden 1994, mens den tilsvarende andel blandt den danske befolkning er 17 pct.

Halvdelen af respondenterne har stor risiko for depression eller stressbelastning

Blandt respondenterne har 48 pct. stor risiko for depression eller stressbelastning.

Størstedelen af respondenterne har haft kontakt til skadestue

Omkring tre ud af fire (76 pct.) af respondenterne har haft kontakt til skadestuen i perioden 2009-2018. Til sammenligning har 59 pct. af den danske befolkning i alderen 18-70 år haft kontakt til skadestuen de seneste 10 år.

Nogle af kapitlets resultater er baseret på spørgeskemabesvarelser fra kvinder og mænd på krisecenter eller i ambulante rådgivningstilbud til voldsudsatte personer. Andre resultater er baseret både på spørgeskemabesvarelser og på registerdata fra Danmarks Statistik.

I opgørelserne, som udelukkende er baseret på data fra spørgeskemaundersøgelsen, indgår 401 besvarelser fra 366 kvinder og 35 mænd, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen i

løbet af 2020. Resultaterne er derfor ikke dækkende for den samlede målgruppe af kvinder og mænd, der har ophold på krisecenter, eller som modtager ambulante rådgivning. Resultaterne kan alene sige noget om karakteristika ved respondenterne, som har deltaget i undersøgelsen.

I opgørelserne, som er baseret på data fra spørgeskemaundersøgelsen og registerdata fra Danmarks Statistik, indgår 211 besvarelser fra kvinder og mænd, som har oplyst CPR-nummer i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen, og som indgår i befolkningsregister pr. 31 december 2020. Resultaterne kan alene sige noget om karakteristika ved disse respondenter.

4.1 Udvalgte pointer fra undersøgelser om personer udsat for vold i nære relationer

I dette afsnit beskrives udvalgte resultater fra undersøgelser, der belyser omfang og karakteristika ved tre af de hyppigst oplevede former for vold i nære relationer - psykisk-, fysisk- og seksuel vold. Undersøgelserne handler om en bredere målgruppe af voldsudsatte personer, herunder forekomsten af vold i nære relationer eller partnervold i den danske befolkning.

Det er vigtigt at påpege, at de udvalgte undersøgelser ikke er dækkende for alle aspekter af vold i nære relationer. Formålet med afsnittet er at give et overordnet indblik i forekomsten af vold i nære relationer blandt den danske befolkning, hvoraf kun en mindre andel søger hjælp hos tilbud til voldsudsatte personer.

Der findes ikke omfangsanalyser af, hvor mange kvinder og mænd der samlet set udsættes for vold i nære relationer, hvor alle voldsformer er inkluderet. Der findes dog en række undersøgelser, som belyser omfanget af forskellige voldsformer i Danmark. I undersøgelserne er der ofte fokus på partnervold, mens vold i nære relationer sjældent belyses.

En undersøgelse af Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE) fra 2022 viser, at 4,5 pct. af kvindelige respondenter og 2,4 pct. af mandlige respondenter i undersøgelsen i 2020 har været udsat for fysisk, psykisk, seksuel og/eller økonomisk partnervold inden for det seneste år. På baggrund af disse tal estimerer VIVE, at ca. 82.000 kvinder og ca. 43.000 mænd årligt er udsat for partnervold (Ottosen & Østergaard, 2022: 6)

Offerundersøgelsen fra 2021, som løbende laves af Justitsministeriets Forskningskontor, har bl.a. fokus på forekomsten af partnervold i den danske befolkning. I undersøgelsen overlades forståelsen af begrebet "vold" til respondenterne. Der adskilles derfor ikke mellem forskellige former for partnervold (Justitsministeriets Forskningskontor, 2021: 85). Fremgangsmåden kan have betydning for andelen, som svarer, at de har været udsat for partnervold. Som det ses nedenfor, viser andre undersøgelser, som anvender andre fremgangsmåder, at forekomsten af fysisk og psykisk partnervold blandt den danske befolkning er større. Offerundersøgelsen viser, at omkring 7 pct. af personer, som i 2005-2020 angav, at de har været udsat for vold, har været udsat for partnervold (Ibid). Ser man alene på voldsofre i 2020, viser undersøgelsen, at 14 pct. af personer udsat for vold, har været udsat for partnervold. Desuden viser undersøgelsen, at 85 pct. af ofre for partnervold i 2005-2020 var kvinder. Omkring 0,3 pct. af kvinder i befolkningen og 0,1 pct. af mænd i befolkningen har ifølge undersøgelsen været udsat for partnervold (Ibid: 86). Af undersøgelsen ses det ligeledes, at det oftest er personer mellem 25 og 39 år, som udsættes for partnervold. Aldersgruppen udgør 42 pct. af ofre for partnervold (Ibid).

4.1.1 Fysisk partnervold

I en undersøgelse af Statens Institut for Folkesundhed (SIF) fra 2018 om vold og seksuelle krænkelse skønnes det, at ca. 38.000 kvinder og 19.000 mænd blev udsat for fysisk partnervold i Danmark i 2017 (Deen et al., 2018: 8). I en undersøgelse af VIVE fra 2022 estimeres det, at 1,2 pct. af kvinder mellem 16 og 64 år i 2020 har oplevet fysisk partnervold inden for det seneste år. Blandt 16-64-årige mænd er den tilsvarende andel 0,6 pct. (Ottosen &

Østergaard, 2022: 24). Det skal nævnes, at der er tale om estimater baseret på stikprøver af den danske befolkning. Tallene er derfor behæftet med en vis usikkerhed. Begge undersøgelser viser dog, at der er en signifikant forskel i antallet af kvinder og mænd, der har været udsat for fysisk partnervold.

I rapporten fra SIF fremgår det også, at der er forskel på karakteren af den partnervold, kvinder og mænd bliver udsat for. I undersøgelsen angiver 1 pct. af kvinder over 16 år at være blevet udsat for grovere fysisk partnervold, herunder slag med knytnæve, spark, kastet mod vægge, kvælningsforsøg eller angreb med våben inden for det seneste år (ibid: 26). Blandt mændene over 16 år angiver 0,5 pct. at være blevet udsat for grovere fysisk partnervold her især spark og slag med knytnæve eller genstand (ibid: 29). Undersøgelsen tyder således på, at flere kvinder udsættes for grovere fysisk vold end mænd.

I samme undersøgelse fremgår det, at mange kvinder og mænd, som udsættes for fysisk partnervold, oplever gentagne voldelige episoder inden for en etårshorisont. For kvinder ses det, at 38 pct. har oplevet fysisk partnervold 5 gange eller flere inden for det seneste år (ibid: 26), og for mænd ses det, at 41 pct. har oplevet fysisk partnervold 5 gange eller flere inden for det seneste år (ibid: 29).

Undersøgelsen tegner derudover et billede af den yngre målgruppe (16-24-årige) som særligt udsatte hvad angår gentagen fysisk partnervold. Mens 38 pct. af alle voldsudsatte kvinder har oplevet partnervold fem gange eller flere inden for det seneste år, gælder det samme for over halvdelen af de 16-24-årige kvinder (ibid: 26). For mændene ses samme tendens. Mens 41 pct. af den samlede gruppe af voldsudsatte mænd har oplevet fysisk partnervold 5 gange eller flere inden for det seneste år, så gælder dette for to ud af tre af de 16-24-årige mænd (ibid: 29).

Sundheds- og Sygelighedsundersøgelsen (SUSY) gennemføres hvert fjerde år på en repræsentativ stikprøve af kvinder og mænd fra 16 år og opefter. Resultater fra den seneste SUSY-undersøgelse peger bl.a. på en sammenhæng mellem kvinder og mænds udsættelse for fysisk partnervold og helbredsproblemer, herunder at være meget generet af hovedpine, at være meget generet af træthed, at være trist til mode det meste af tiden, at være ængstelige næsten dagligt, at være meget generet af søvnbesvær og/eller at være uønsket alene. Samme tendens kunne også ses for målgruppen af kvinder udsat for seksuel partnervold (Laursen & Johansen, 2020: 120-125).

4.1.2 Psykisk partnervold

Hvad angår psykisk vold viser en undersøgelse af VIVE fra 2022, at ca. 3,9 pct. af danske kvinder i alderen 16-64 år og 1,9 pct. af danske mænd i samme aldersgruppe i 2020 oplever sig udsat for psykisk partnervold inden for det seneste år (Ottosen & Østergaard, 2022: 24). Psykisk vold vurderes at være den mest udbredte form for partnervold i Danmark. Som det fremgår af tallene, oplever dobbelt så mange kvinder som mænd, at de har været udsat for psykisk partnervold (ibid: 23). Denne forskel mellem køn ses også ved de andre voldsformer, som er undersøgt i VIVEs rapport (fysisk partnervold, seksuel partnervold og økonomisk partnervold). Ifølge undersøgelsen udsættes ca. dobbelt så mange kvinder som mænd for fysisk partnervold og seksuel partnervold (ibid: 24).

Justitsministeriet offerundersøgelse fra 2021 viser, at 2,5 pct. af de adspurgte personer i alderen 16-74 år havde oplevet sig udsat for psykisk vold af en person med nær tilknytning til den voldsudsattes husstand inden for det seneste år forud for besvarestedspunktet. Det svarer ifølge Justitsministeriet til, at mellem 97.000 og 120.000 personer mellem 16 og 74 år i 2020 havde oplevet sig udsat for psykisk vold i nære relationer inden for det seneste år (Justitsministeriets Forskningskontor, 2021: 95). I offerundersøgelsen defineres udøveren af psykisk vold som en person med nær tilknytning til den voldsudsattes husstand. Det er således

en anden og bredere definition sammenholdt med andre undersøgelser og omfatter ikke kun psykisk partnervold.

Med kriminaliseringen af psykisk vold den 1. april 2019 er denne voldsform nu en strafbar handling på lige fod med bl.a. fysisk vold (Lev Uden Vold, 2019). Undersøgelser peger på, at psykisk vold ofte kan være forløber for fysisk eller seksuel vold, og at konsekvenserne af psykisk vold kan være ligeså skadelige og alvorlige som ved fysisk vold (Ottosen & Østergaard, 2018: 11).

I en rapport om socialfaglig definition af psykisk vold i nære relationer fra 2018 peger Lev Uden Vold ligeledes på, at psykisk vold kan medføre angst, depression, PTSD, psykosomatiske sygdomme og social mistroivsel i forældrevoeretagelsen (Lev Uden Vold, 2018: 5-6). Sammenhængen mellem psykisk vold og helbredsproblemer understøttes også af en undersøgelse fra Syddansk Universitet, som handler om voldens følgerikninger hos kvinder på kvindekrisecenter. Undersøgelsen viser, at der er en sammenhæng mellem psykisk vold og en række helbredsproblemer, herunder bl.a. PTSD, symptomer på depression og angst (negativ affekt) og fysiske symptomer (somatisering) (Dokkedahl, 2021: 48).

4.1.3 Seksuel partnervold

Seksuel vold er også en udbredt form for vold i nære relationer. I en rapport fra 2018 estimerer SIF, at omkring 0,7 pct. af danske kvinder i 2017 blev udsat for seksuelle overgreb af en partner (Deen et al., 2018: 50). Den førnævnte undersøgelse af VIVE fra 2022 estimerer, at 1 pct. af kvinder i alderen 16-64 år i 2020 har oplevet at blive presset/tvunget til sex/samleje af deres partner eller ekspartner inden for det seneste år. Det samme er tilfældet for 0,4 pct. af mænd i samme aldersgruppe (Ottosen & Østergaard, 2022: 24).

I en undersøgelse fra Aalborg Universitet og Københavns Universitet om seksuelle krænkelse i Danmark belyses konsekvenserne for personer, der har været udsat for tvungen samleje eller forsøg på tvungen samleje. Undersøgelsen viser, at de tre hyppigst selvrappederede konsekvenser er, at volden har påvirket deres forhold til samleje generelt, deres tillid til andre mennesker samt gjort dem flove og skamfulde (Heinskou et al., 2017).

4.2 Voldsformer blandt kvinder og mænd på kvindekrisecentre, mandekrisecenter og ambulante rådgivningstilbud

Kvinder og mænd, som har ophold på kvindekrisecenter eller mandekrisecenter, eller som modtager ambulante rådgivningsforløb, kan være udsat for mange forskellige former for vold, herunder psykisk vold, fysisk vold, seksuel vold, materiel vold, økonomisk kontrol, digital vold, stalking og anden vold. I afsnittet belyses det, hvilke former for vold i nære relationer respondenterne i denne undersøgelse har været udsat for inden for de seneste 12 måneder.

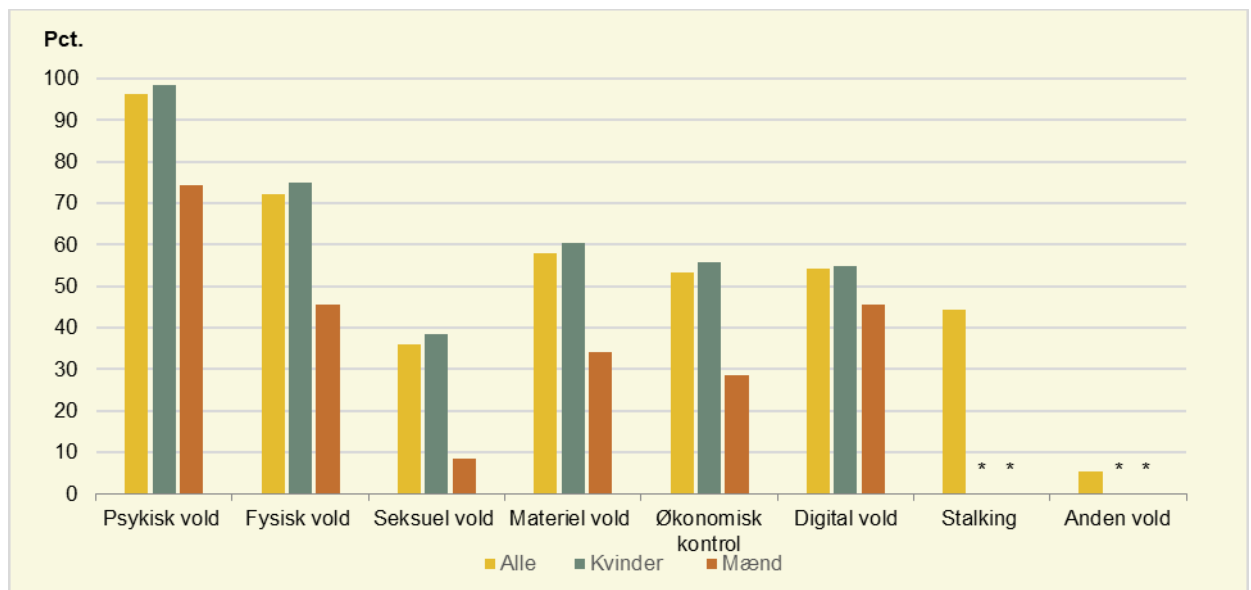
Som det ses i figur 5, er psykisk vold og fysisk vold de hyppigst forekommende voldsformer blandt alle respondenterne. Næsten alle (96 pct.) respondenterne har været udsat for psykisk vold inden for de seneste 12 måneder. Det betyder, at respondenter, som har været udsat for andre voldsformer, i stort omfang også har været udsat for psykisk vold. En undersøgelse af VIVE om psykisk partnervold fra 2018 peger på, at psykisk vold ofte kan optræde som forløber til anden vold, herunder fysisk og seksuel vold (Ottosen og Østergaard, 2018: 11).

At psykisk vold er den hyppigst forekommende voldsform blandt alle respondenter stemmer overens med den viden, vi har om forekomsten af psykisk partnervold blandt den bredere danske befolkning. VIVEs undersøgelse fra 2022 om partnervold i Danmark viser, at 2,9 pct. af befolkningen på tværs af køn i 2020 har været udsat for psykisk partnervold inden for det

seneste år, og at psykisk partnervold dermed er den mest udbredte form for partnervold (Ottosen og Østergaard: 23). Samme undersøgelse viser dog også en relativt stor forskel i andelen af kvinder og mænd, der er udsat for psykisk partnervold. Undersøgelsen viser, at dobbelt så mange kvinder som mænd oplevede sig udsat for psykisk partnervold (Ibid: 24).

Af figur 5 ses det, at fysisk vold forekommer hos næsten tre fjerdedele (72 pct.) af alle respondenterne. Voldsformen er dermed den næst hyppigste blandt respondenter. For tre af de øvrige voldsformer ses det, at lidt over halvdelen af respondenterne har været udsat for hhv. materiel vold (58 pct.), økonomisk vold (53 pct.) og digital vold (54 pct.).

Figur 5: Andelen af respondenter udsat for vold fordelt på voldsform

Anm.: Antal respondenter (n = 401). Oplysninger om voldsformer er baseret på spørgeskemabesvarelser fra personer med ophold på en midlertidig boform til voldsudsatte personer, eller som har modtaget ambulante rådgivning. En respondent kan have oplevet flere former for vold og kan derfor fremgå i flere kategorier af voldsformer. Andelen for alle voldsformer summerer derfor ikke til 100 pct. Anden vold dækker i denne sammenhæng over vold i nære relationer, som ikke rummes i nogen af de øvrige voldsformer. En * angiver, at der er for få besvarelser, til at data kan vises.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer 2020.

4.2.1 Voldsformer blandt kvindelige respondenter

Figur 5 viser, at psykisk vold er den hyppigst forekommende voldsform blandt de kvindelige respondenter, idet 98 pct. har angivet, at de i løbet af de seneste 12 måneder har været udsat for psykisk vold.

I en undersøgelse fra 2021 om kvinder på krisecenter fremgår psykisk vold ligeledes som den hyppigst fremkommende voldsform blandt kvinderne, som deltog i undersøgelsen (Dokkedahl, 2021: 43).

Blandt de kvindelige respondenter i denne undersøgelse har 75 pct. været udsat for fysisk vold i løbet af de seneste 12 måneder. Materiel vold, økonomisk kontrol og digital vold er også udbredt blandt de kvindelige respondenter. Og en stor andel (39 pct.) har desuden angivet at have været udsat for seksuel vold.

4.2.2 Voldsformer blandt mandlige respondenter

Blandt de mandlige respondenter har flest været udsat for psykisk vold (74 pct.). Derudover er voldsformerne fysisk vold og digital vold udbredt hos mændene, hvor 46 pct. har angivet at være udsat for hhv. fysisk vold og digital vold.

En mindre andel af de mandlige respondenter har angivet at været blevet udsat for seksuel vold (9 pct.) inden for de seneste 12 måneder.

4.3 Voldsformer og forudgående hjælp

Mange voldsudsatte personer har ad flere omgange opsøgt og modtaget hjælp hos tilbud til personer udsat for vold i nære relationer, herunder hos kvindekrisecenter, mandekrisecenter og ambulante rådgivningstilbud. Kvindekrisecenterstatistikken fra Danmarks Statistik viser fx, at mere end 300 kvinder med ophold på kvindekrisecenter i 2020 også havde ophold på kvindekrisecenter i 2017-2019, hvor det ikke var en del af et sammenhængende forløb (Danmarks Statistik, 2021). At voldsudsatte personer opsøger hjælp flere gange til at komme ud af volden og bearbejde den kan skyldes, at vold i nære relationer ofte finder sted over mange år og kan være en del af en langvarig proces, hvor volden gradvist normaliseres (Rasmussen, 2020: 100).

I dette afsnit belyses det, hvor mange af respondenterne i denne undersøgelse, som tidligere har opsøgt hjælp gennem ophold på kvindekrisecenter eller mandekrisecenter og/eller modtaget ambulante rådgivning.

Tabel 3 nedenfor, som er baseret på data fra spørgeskemaundersøgelsen, viser, at 29 pct. af respondenterne tidligere har haft ophold på et krisecenter og/eller modtaget ambulante rådgivning.

Resultatet er på linje med tidligere fund om kvinders gentagne ophold på kvindekrisecenter. Fx viste Socialstyrelsens årsstatistik fra 2018, at 29 pct. af kvinderne, der havde ophold på et krisecenter i 2018 havde haft to eller flere gentagende ophold i alt i voksenlivet (Socialstyrelsen, 2019: 8). LOKK's årsstatistik om kvinder og børn på kvindekrisecenter i 2019 viser desuden, at ca. en fjerdedel (24 pct.) af kvinderne, som havde ophold på krisecenter i 2019, tidligere havde haft to eller flere ophold på krisecenter (Karlsson, 2020: 13). Det skal dog nævnes, at tallene ikke kan sammenlignes én til én, fordi undersøgelseerne er baseret på forskellige datagrundlag og målgrupper. Det skal også nævnes, at størstedelen af respondenterne i Undersøgelse om vold i nære relationer udgøres af kvinder på kvindekrisecenter, hvilket kan påvirke resultaterne.

Det er nogenlunde ens på tværs af de undersøgte voldsformer, hvor stor en andel af respondenterne der har modtaget forudgående hjælp. Det ses dog af tabel 3, at 43 pct. af respondenterne, som har været udsat for anden vold, tidligere har haft ophold på krisecenter eller modtaget ambulante rådgivning. Tilsvarende har 25 pct. af respondenterne, som har været udsat for fysisk vold, tidligere haft ophold på krisecenter eller modtaget ambulante rådgivning. Det er ikke muligt at vurdere, hvad forskellen mellem de to grupper skyldes.

Tabel 3: Andelen af respondenter, der har været udsat for forskellige former for vold, som tidligere har haft ophold på et krisecenter eller modtaget ambulante rådgivning

Voldsform	Andel med tidligere ophold på krisecenter/ambulant tilbud
Samlet	29 pct.
Fysisk vold	25 pct.
Psykisk vold	29 pct.
Seksuel vold	35 pct.
Materiel vold	27 pct.
Økonomisk vold	33 pct.
Digital vold	33 pct.
Stalking	32 pct.
Anden vold	43 pct.

Anm.: Oplysninger om voldstype og tidligere ophold på et krisecenter og/eller modtaget ambulante rådgivning er baseret på spørgeskemaundersøgelser for de respondenter, der har oplyst CPR-nummer, og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020 (211 besvarelser). En person kan have besvaret spørgeskemaet flere gange og kan dermed indgå flere gange i opgørelserne. En respondent kan have oplevet flere former for vold, og kan derfor fremgå i flere voldsformer, hvorfor andelen for alle voldsformer ikke summer til 100 pct.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

4.4 Sundhed blandt kvinder og mænd på kvindekrisecentre, mandekrisecentre og ambulante rådgivningstilbud

Som det fremgik tidligere i kapitlet er det veldokumenteret, at kvinder og mænd udsat for vold i nære relationer kan opleve både psykiske og fysiske vanskeligheder samt generelt dårligere helbred, som følge af den vold de er blevet udsat for.

I de følgende afsnit kigges der nærmere på udvalgte aspekter af psykisk og fysisk sundhed blandt respondenterne, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen i *Undersøgelse om vold i nære relationer*. I afsnittet belyses forekomsten af psykiatriske diagnoser blandt respondenterne, kontakt til skadestuen og trivsel. Resultaterne sammenholdes med karakteristika hos den danske befolkning. Grundet diskretionshensyn er opgørelsen ikke opdelt på køn.

Det skal understreges, at resultaterne alene viser karakteristika ved respondenterne og for befolkningen. Det er ikke muligt at udlede af resultaterne, hvorvidt eller i hvilket omfang volden, respondenterne har været udsat for, har påvirket forekomsten af psykiatriske diagnoser eller kontakten til skadestue blandt respondenterne.

4.4.1 Psykiatriske diagnoser

Som nævnt i afsnit 4.1 om *Udvalgte pointer fra Undersøgelser om kvinder og mænd udsat for vold i nære relationer* kan konsekvenserne af vold i nære relationer bl.a. komme til udtryk psykisk og fysisk. Det kan fx komme til udtryk ved depression, angst, PTSD (Post Traumatisk Stress Syndrom), søvnforstyrrelser, problemer med at huske, forstyrret tidsopfattelse, forvirring, irritabilitet, koncentrationsbesvær, vanskeligheder ved at træffe beslutninger, selvbebrejdelser, lavt selvværd, misbrug, isolation og stærke reaktioner på selv små forandringer.

En undersøgelse af Syddansk Universitet (SDU) fra 2021 om kvinder på krisecenter viser fx, at der generelt er en høj forekomst af mentale helbredsproblemer hos kvinder på krisecenter. I alt

udviste 68,9 pct. af kvinderne i undersøgelsen tegn på PTSD eller kompleks PTSD ved indskrivning på krisecenter (Dokkedahl, 2021: 52). Der blev ligeledes fundet en høj forekomst af negativ affekt, somatisering, dissociation og lav trivsel blandt kvinderne. Det skal nævnes, at målgruppen i undersøgelsen adskiller sig fra målgruppen i *Undersøgelse om vold i nære relationer*, hvor også voldsudsatte mænd på mandekrisecenter og personer, som modtager ambulante rådgivning, indgår. Undersøgelse fra SDU peger på, at der særligt er en signifikant sammenhæng mellem psykisk vold (hvilket er den voldsform de fleste respondenter i UVNR har været udsat for) og helbredsproblemer (Dokkedahl, 2021: 48).

Af tabel 4 nedenfor ses det, at omkring halvdelen (51 pct.) af de kvindelige og mandlige respondenter, som har deltaget i *Undersøgelse om vold i nære relationer*, har fået stillet én eller flere psykiatriske diagnoser i perioden 1994-2018. Til sammenligning har 17 pct. af borgere i den danske befolkning mellem 18 og 70 år fået stillet én eller flere psykiatriske diagnoser i samme periode.

Resultatet indikerer, at mange af respondenterne har haft psykiske vanskeligheder i årene forud for deres nuværende ophold på kvindekrisecenter, mandecenter eller ambulante rådgivningsforløb.

Psykiatriske diagnoser forekommer hyppigst blandt respondenter, som har været udsat for stalking. Blandt disse respondenter har 59 pct. fået stillet én eller flere psykiatriske diagnoser efter 1994. Psykiatriske diagnoser forekommer mindre hyppigt blandt respondenter, som har været udsat for økonomisk vold (46 pct.). Det er ikke muligt at udlede af tallene, hvorfor der er denne forskel mellem grupperne.

Tabel 4: Andelen af respondenter, der har været udsat for forskellige former for vold, som har fået stillet en psykiatrisk diagnose i perioden 1994-2018

Voldsform	Andel der har modtaget en psykiatrisk diagnose
Befolkningen (18-70 år)	17 pct.
Respondenter i undersøgelsen	51 pct.
Fysisk vold	51 pct.
Psykisk vold	50 pct.
Seksuel vold	49 pct.
Materiel vold	47 pct.
Økonomisk vold	46 pct.
Digital vold	57 pct.
Stalking	59 pct.
Anden vold	57 pct.

Anm.: Oplysninger om voldsform er baseret på spørgeskemabesvarelser for de respondenter, der har oplyst CPR-nummer, og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020 (211 besvarelser). En person kan have besvaret spørgeskemaet flere gange og kan dermed indgå flere gange i opgørelserne. En respondent kan have oplevet flere former for vold og kan derfor fremgå i flere voldsformer, hvorfor andelen for alle voldsformer ikke summer til 100 pct. Opgørelse af psykiatriske diagnoser er baseret på data fra Landspatientregistret tilbage fra 1994 frem til 31. december 2018.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

Kigger man nærmere på, hvilke psykiatriske diagnoser respondenterne har fået stillet, ses det i tabel 5, at særligt diagnoserne DF40-DF48 forekommer hyppigt. Diagnoserne i tabel 5 er inddelt

i diagnosegrupper, hvori der indgår forskellige, relaterede diagnoser. Diagnosegrupperne er beskrevet i tabel 6 nedenfor.

Diagnosegruppen DF40-DF48 vedrører *nervøse og stress-relaterede tilstande samt tilstande med psykisk betingede legemlige symptomer*. Tabel 5 viser, at 32 pct. af respondenterne har fået stillet en diagnose i denne diagnosegruppe i perioden 1994-2018. Til sammenligning har 8 pct. af den danske befolkningen mellem 18 og 70 år fået stillet en diagnose inden for samme diagnosegruppe siden 1994.

Derudover har 19 pct. af respondenterne fået stillet en diagnose, der indgår i diagnosegruppen DF10-DF19, som dækker over *psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af psykoaktive stoffer*. Til sammenligning har 6 pct. af den danske befolkning i alderen 18-70 år fået stillet en psykiatrisk diagnose, som hører under samme diagnosegruppe. En lille andel (1 pct.) af respondenterne har fået stillet en diagnose, der indgår i diagnosegruppen DF80-DF89, som er *Psykiske udviklingsforstyrrelser*. Det samme er tilfældet blandt den danske befolkning.

Tabel 5: Andelen af respondenter, som har fået stillet en psykiatrisk diagnose efter 1994, fordelt på diagnosegrupper

Diagnosegrupper	Respondenter i undersøgelsen	Befolkningen (18-70 år)
Demens mv. (DF00-DF09)	2 pct.	0,5 pct.
Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser forårsaget af brug af psykoaktive stoffer (DF10-DF19)	19 pct.	6 pct.
Skizofreni (DF20-DF29)	6 pct.	2 pct.
Affektive lidelser (DF30-DF39)	17 pct.	5 pct.
Angst mv. (DF40-DF49)	32 pct.	8 pct.
Spiseforstyrrelse mv. (DF50-DF59)	3 pct.	1 pct.
Forstyrrelser i personlighedsstruktur og adfærd i voksenalderen (DF60-DF69)	16 pct.	2 pct.
Mental retardering (DF70-DF79)	3 pct.	0,6 pct.
Psykiske udviklingsforstyrrelser, fx autisme (DF80-DF89)	1 pct.	1 pct.
Adfærds- og følelsesmæssige forstyrrelser sædvanligvis opstået i barndom eller adolecens og ikke nærmere specifikke psykiske lidelser (DF90-DF99)	18 pct.	3 pct.

Anm.: Oplysninger om respondenter i undersøgelsen er baseret på spørgeskemabesvarelser for de respondenter, der har oplyst CPR-nummer, og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020 (211 besvarelser). En person kan have besvaret spørgeskemaet flere gange og kan dermed indgå flere gange i opgørelserne. En respondent kan have fået stillet flere forskellige psykiatriske diagnoser, og kan dermed indgå i flere forskellige diagnosegrupper. Der er afrundet til nærmeste hele tal. Klassifikation af sygdomme, Sygehusvæsenets Klassifikationssystem SKS-browser (https://medinfo.dk/sks/brows.php?s_nod=10356)

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

4.4.2 Trivsel

Udover psykiatriske diagnoser kan voldsudsatte personer have udfordringer med lav grad af trivsel som følge af den vold, de har været udsat for, eller som følge af andre sociale problemer eller livsomstændigheder. Det gælder for respondenterne, som har deltaget i denne undersøgelse, at næsten halvdelen (48 pct.) ved tidspunktet for besvarelsen af spørgeskemaet var i stor risiko for depression eller stressbelastning.

Trivsel, som er opgjort i tabel 6 nedenfor, er målt ved tidspunktet for besvarelse af spørgeskemaet. Der er til trivselsmålingen brugt trivselsindekset WHO-5, som måler på en skala fra 0 til 100. Jo flere point personen scorer, jo højere trivsel. Det bør nævnes, at målingen på trivselsindekset viser et øjebliksbillede, og at trivsel kan variere over tid og påvirkes af mange forskellige faktorer.

Af tabel 6 ses det, at næsten halvdelen af respondenterne (48 pct.) har stor risiko for depression eller stressbelastning. For den resterende respondentgruppe gælder det, at 16 pct.

er i risiko for depression eller stressbelastning, mens 36 pct. ikke er i risiko for depression eller stressbelastning.

Tabel 6: Andelen af respondenter fordelt på risiko for depression og stressbelastning.

Trivsel	Procent (pct.)
Stor risiko for depression eller stressbelastning	48 pct.
Risiko for depression eller stressbelastning	16 pct.
Ingen risiko for depression eller stressbelastning	36 pct.

Anm.: Opgørelsen er baseret på 211 besvarelser med oplyst CPR-nummer i spørgeskemaundersøgelsen, og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020. Trivsel er målt med trivselsindekset WHO-5 og opgjort på baggrund af besvarelse af trivselsspørgsmål i spørgeskemaet fra Undersøgelse om vold i nære relationer 2020.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

I en undersøgelse af SDU fra 2021 om vold og voldens følgevirkninger hos kvinder på kvindekrisecenter ses det, at der sker en stigning i kvindernes trivsel, som måles med WHO-5, fra indskrivningstidspunktet til udskrivningstidspunktet (Dokkedahl, 2021: 52). Ved indskrivning var den generelle trivsel blandt de deltagende kvinder på krisecenter væsentligt lavere end gennemsnittet for den danske befolkning. Den generelle trivsel lå efterfølgende inden for gennemsnittet af den danske befolkning (Ibid). Dette indikerer, at den generelle trivsel kan variere over tid, og at den bl.a. kan påvirkes af den indsats, der gives i perioden.

4.4.3 Kontakt til skadestue

Mange mennesker søger hvert år lægehjælp på landets skadestuer i forbindelse med akutte sundhedsproblemer. Dette gælder også personer, der har været udsat for vold i nære relationer, og som kan have behov for at søge lægehjælp på en skadestue.

I tabel 7 nedenfor ses det, at en væsentligt større andel af respondenterne i undersøgelsen har haft kontakt til skadestuen i perioden 2009-2018 sammenholdt med befolkningen mellem 18 og 70 år.

Blandt respondenterne har 76 pct. haft kontakt til skadestuen i perioden 2009-2018. Til sammenligning har 59 pct. af den danske befolkning i alderen 18-70 år haft kontakt til skadestuen de seneste 10 år. Det ses også, at respondenterne i gennemsnit har haft kontakt til skadestuen 5,9 gange i perioden, mens det gennemsnitlige antal kontakter blandt befolkningen er 2,9.

Tabel 7: Andelen af personer, som har haft kontakt til skadestue i perioden 2009-2018

Målgruppe	Andel med kontakt til skadestuen i 2009-2018	Gennemsnitligt antal kontakter til skadestue i 2009-2018
Befolkningen (18- 70 år)	59 pct.	2,9
Respondenter i undersøgelsen	76 pct.	5,9

Anm.: Oplysninger om respondenter i undersøgelsen er baseret på spørgeskemabesvarelser for de personer, der har oplyst CPR-nummer, og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020 (211 besvarelser). Data fra Landspatientregistret er ikke endnu ikke tilgængeligt efter 2018. En person kan have besvaret spørgeskemaet flere gange og kan derfor indgå flere gange i opgørelserne.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

5. De voldelige relationer

Vold i nære relationer adskiller sig fra anden vold ved, at den voldsudsatte person og voldsudøveren har en relation til hinanden. Ofte vil der være tale om en tæt relation, hvor der er et gensidigt afhængighedsforhold, fx partnere eller nære familierelationer.

I dette kapitel belyses forskellige karakteristika ved de voldelige relationer, som respondenterne i undersøgelsen har været en del af. I den sammenhæng undersøges det, hvilken relation de kvindelige og mandlige respondenter har til den person, som har udøvet vold mod dem, samt hvilket køn voldsudøveren har.

Kapitlet belyser også, hvad der karakteriserer de voldelige relationer hvad angår varigheden af de voldelige relationer, og hvor ofte respondenterne har været udsat for vold i nære relationer.

Udvalgte resultater om de voldelige relationer

Voldsudøveren er oftest en nuværende eller tidligere partner

Resultaterne viser, at 59 pct. af respondenterne, som har været udsat for psykisk vold, er blevet udsat for volden af en tidligere partner, mens forholdet bestod. En tredjedel (33 pct.) blev udsat for psykisk vold af deres nuværende partner.

Blandt respondenter, som har været udsat for fysisk vold, ses den samme tendens, hvor 60 pct. er blevet udsat for fysisk vold af en tidligere partner, mens forholdet bestod, og 31 pct. er blevet udsat for fysisk vold af deres nuværende partner.

Voldudøveren er oftest en mand

Det ses i kapitlet, at 71 pct. af de voldsudøvere, som har udøvet psykisk vold, er mænd. Det ses også, at 96 pct. af de personer, som har udøvet seksuel vold, er mænd.

Det skal nævnes, at størstedelen af respondenterne er kvinder, og at undersøgelser viser, at kvinder oftest udsættes for vold af mænd og vice versa.

Respondenterne har været udsat for vold i adskillige år i deres voksenliv

Blandt respondenterne har 21 pct. været udsat for vold i 3-5 år, 10 pct. har været udsat for vold i 6-9 år, og 29 pct. har været udsat for vold i 10 år eller mere i deres voksenliv.

Respondenterne har relativt ofte været udsat for vold i nære relationer

Undersøgelsen viser, at 35 pct. af respondenterne har været udsat for vold hver dag, mens 41 pct. af respondenterne har været udsat for vold én eller flere gange om ugen.

Nogle af opgørelserne i dette kapitel er baseret på spørgeskemabesvarelser fra voldsudsatte kvinder og mænd, som har ophold på et kvindekrisecenter, mandekrisecenter eller et ambulante rådgivnings- eller behandlingstilbud til voldsudsatte personer. I disse opgørelser indgår 401 besvarelser fra 366 kvinder og 35 mænd, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen i løbet af 2020. Resultaterne er derfor ikke dækkende for den samlede målgruppe af voldsudsatte kvinder og mænd, der har ophold på krisecenter, eller som modtager ambulante rådgivning. Resultaterne kan alene sige noget om karakteristika ved respondenterne, som har deltaget i undersøgelsen.

I kapitlet indgår også resultater, som er baseret på både spørgeskemabesvarelser og registerdata fra Danmarks Statistik. I disse opgørelser indgår 211 besvarelser fra kvinder og mænd, som har oplyst CPR-nummer i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen, og som

indgår i befolkningsregister pr. 31 december 2020. Resultaterne kan alene sige noget om karakteristika ved disse respondenter.

5.1 Udvalgte pointer fra undersøgelser om voldelige relationer

En undersøgelse af SDU fra 2021 om kvinder på kvindekrisecenter viser, at den voldelige relation ikke nødvendigvis ophører, når voldsudsatte personer modtager hjælp fx på kvindekrisecentre. Det ses bl.a. i undersøgelsen, at 57,3 pct. af kvinderne oplevede nye episoder af vold under deres krisecenterophold. Ved udflytning havde 35,5 pct. af kvinderne oplevet nye voldsepisoder inden for de seneste tre måneder af krisecenteropholdet. I størstedelen af tilfældene var voldsudøveren den samme relation, som havde udøvet vold mod kvinden forud for krisecenteropholdet (Dokkedahl, 2021: 43-44).

Udover at volden for mange kvinders vedkommende fortsætter under opholdet, fx i form af stalking eller økonomisk vold, som ikke nødvendigvis kræver fysisk kontakt med voldsudøveren, fortsætter relationen til voldsudøveren i nogle tilfælde efter krisecenteropholdet. I Socialstyrelsens årsstatistik om kvinder og børn på kvindekrisecenter i 2018 ses det, at omkring 13 pct. af kvinder på krisecenter flytter tilbage til den person, som udsatte dem for vold, efter krisecenteropholdet (Socialstyrelsen, 2019: 9).

Også den ultimative konsekvens af vold i nære relationer, drab, er blevet belyst i danske undersøgelser. En undersøgelse fra 2020 af Justitsministeriets Forskningskontor viser, at 23 pct. af alle drab i Danmark mellem 2012 og 2017, hvor der er faldet dom, kan karakteriseres som partnerdrab. Drabene vurderes i undersøgelsen som partnerdrab, når drabsmanden på gerningstidspunktet enten var partner eller ekspartner til offeret (Justitsministeriet, 2020: 20). Dette svarer til, at 35 ud af de 150 drab i perioden var partnerdrab.

Samlet set kan 49 pct. af drabene i undersøgelsen betegnes som drab i nære relationer, fordi drabene blev begået af en partner/ekspartner, af en forælder mod et barn, eller af et familiemedlem mod en voksen i familien (Ibid: 27). Derudover viser undersøgelsen, at størstedelen af ofre for partnerdrab (74 pct.) var kvinder, mens størstedelen af gerningsmændene, som har begået partnerdrab (74 pct.) var mænd (Ibid: 28). Fordelingen ser lidt andeledes ud hvad angår andre familiedrab, som omfatter drab på voksne begået af et andet familiemedlem, eller hvor relationen mellem offer og gerningsmand havde en familielignende karakter. I 55 pct. af disse drab var gerningsmanden barn af offeret, og 49 pct. af alle ofre var kvinder. I næsten alle tilfælde var gerningsmanden en mand (Ibid: 30).

5.2 Relationen til voldsudøveren

Undersøgelser om vold i nære relationer fokuserer ofte på partnervold. En undersøgelse af SIF, der omhandler fysisk vold, viser bl.a., at størstedelen af kvinder og mænd i den danske befolkning, der oplever fysisk partnervold, er i et forhold med voldsudøveren, når volden udøves (Deen et al., 2018: 27 og 29).

I dette afsnit ses der nærmere på respondenternes relation til voldsudøvere, som har udsat dem for hhv. psykisk vold og fysisk vold. Resultaterne viser overordnet, at det oftest er en nuværende eller tidligere partner, der er voldsudøveren. Det ses dog også, at andre nære relationer end partneren eller ekspartneren udøver vold, herunder fx forældre, den voldsudsatte persons børn eller andre familiemedlemmer.

Respondenterne har kunnet angive flere relationer, som har udsat dem for vold. Tallene i figur 6 og figur 7 summerer ikke til 100 pct. Det betyder, at nogle respondenter har været udsat for psykisk vold og fysisk vold af flere forskellige relationer.

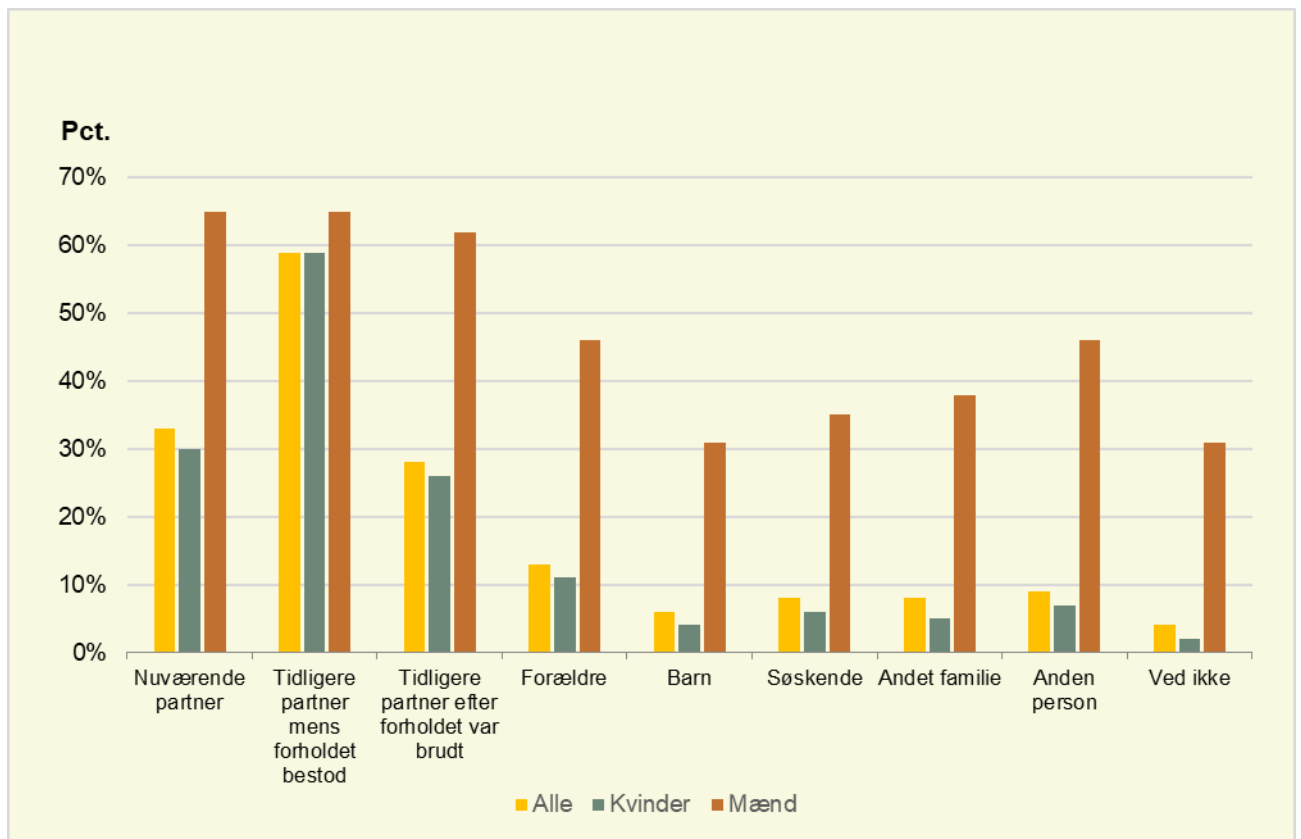
5.2.1 Relationen til udøvere af psykisk vold

I figur 6 nedenfor ses det, at 59 pct. af respondenter, som har været udsat for psykisk vold, har svaret, at de er blevet udsat for psykisk vold af en tidligere partner, mens forholdet bestod.

En tredjedel af respondenterne (33 pct.) har svaret, at de er blevet udsat for psykisk vold af deres nuværende partner, mens 28 pct. har svaret, at de blev udsat for psykisk vold af en tidligere partner, efter forholdet var brudt.

Ser man på øvrige nære relationer, forekommer forældre hyppigst blandt respondenternes svar. Af alle respondenter, som er blevet udsat for psykisk vold, blev 13 pct. udsat for volden af en eller flere af dennes forældre.

Figur 6: Andelen af respondenter udsat for psykisk vold af en given relation

Anm.: Antal respondenter (n = 401). Oplysninger om voldsformer er baseret på spørgeskemabesvarelser fra personer med ophold på en midlertidig boform til voldsudsatte personer, eller som har modtaget ambulante rådgivning. En respondent kan have oplevet flere former for vold og kan derfor fremgå i flere kategorier af voldsformer. Andelen for alle voldsformer summerer derfor ikke til 100 pct. En respondent kan ligeledes have været udsat for samme voldsform af flere personer med forskellig relation, hvorfor andelen på tværs af relationer ikke summer til 100 pct. En * angiver, at der er for få besvarelser til, at data kan vises.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer 2020.

5.2.1.1 Kvindelige respondents relation til udøvere af psykisk vold

Blandt de kvindelige respondenter ses det i figur 6, at 59 pct. er blevet udsat for psykisk vold af en tidligere partner, mens forholdet bestod. Omkring en tredjedel (30 pct.) af de kvindelige respondenter, som blev udsat for psykisk vold, er blevet udsat for volden af en nuværende partner.

I figur 6 ses det også, at 11 pct. af kvinderne er blevet udsat for psykisk vold af én eller flere forældre.

5.2.1.2 Mandlige respondents relation til udøvere af psykisk vold

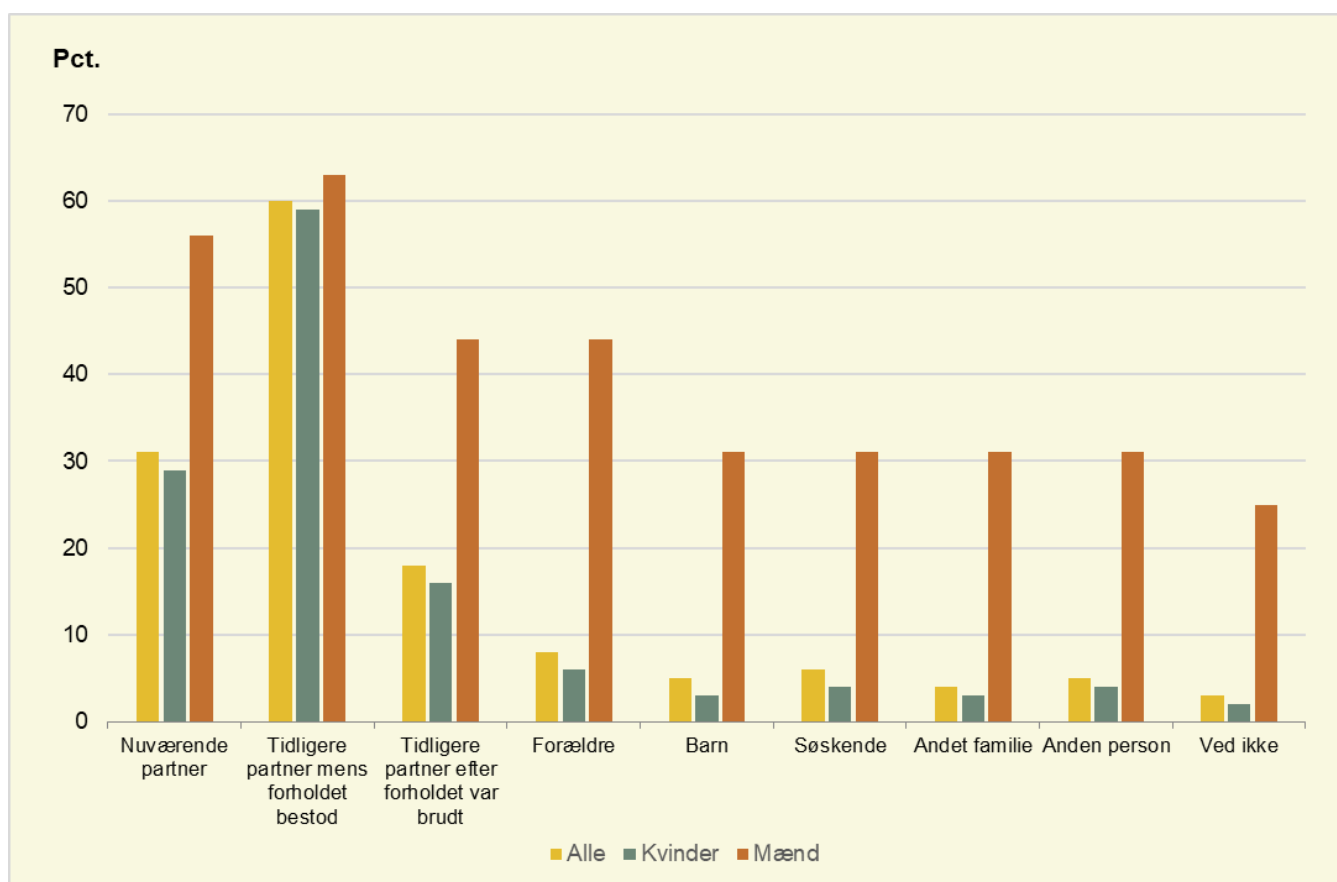
Det ses i figur 6, at 65 pct. af de mandlige respondenter, som blev udsat for psykisk vold, blev udsat for psykisk vold af en nuværende partner. Samme andel (65 pct.) af de mandlige respondenter blev udsat for psykisk vold af en tidligere partner, mens forholdet bestod.

Af de mandlige respondenter udsat for psykisk vold blev 46 pct. udsat for psykisk vold af én eller flere forældre. Samme andel (46 pct.) har svaret, at de blev udsat for psykisk vold af en anden person.

5.2.2 Relationen til udøvere af fysisk vold

Blandt respondenterne, som er udsat for fysisk vold, er der ligeledes oftest tale om partnervold, dvs. vold fra en partner eller ekspartner. Som det ses i figur 7, har 60 pct. af respondenterne, som har været udsat for fysisk vold, svaret, at de er blevet udsat for vold af en tidligere partner, mens forholdet bestod. Omkring en tredjedel (31 pct.) af respondenterne har svaret, at de blev udsat for fysisk vold af deres nuværende partner.

Figur 7: Andelen af respondenter udsat for fysisk vold af en given relation

Anm.: Antal respondenter (n = 401). Oplysninger om voldsformer er baseret på spørgeskemabesvarelser fra personer med ophold på en midlertidig boform til voldsudsatte personer, eller som har modtaget ambulante rådgivning. En respondent kan have oplevet flere former for vold og kan derfor fremgå i flere kategorier af voldsformer. Andelen for alle voldsformer summerer derfor ikke til 100 pct. En respondent kan ligeledes have været udsat for samme voldsform af flere personer med forskellig relation, hvorfor andelen på tværs af relationer ikke summer til 100 pct. En * angiver, at der er for få besvarelser til, at data kan vises.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer 2020.

5.2.2.1 Kvindelige respondents relation til udøvere af fysisk vold

Figur 7 viser, at omkring en tredjedel (29 pct.) af de kvindelige respondenter, som blev udsat for fysisk vold, blev udsat for denne voldsform af en nuværende partner. Det gælder for 59 pct. af de kvindelige respondenter, som blev udsat for fysisk vold, at voldsudøveren var en tidligere partner, mens forholdet bestod.

Relativt få af de kvindelige respondenter har været udsat for fysisk vold af andre nære relationer, om end dette også forekommer blandt målgruppen.

5.2.2.2 Mandlige respondents relation til udøvere af fysisk vold

Af figur 7 fremgår det, at 56 pct. af de mandlige respondenter, som blev udsat for fysisk vold, blev udsat for fysisk vold af en nuværende partner, mens 63 pct. blev udsat for fysisk vold af en tidligere partner, mens forholdet bestod.

Det ses også, at en relativt stor andel af de mandlige respondenter har været udsat for fysisk vold af én eller flere forældre (44 pct.) eller af en anden person.

5.3 Voldsudøverens køn

Undersøgelser, som belyser forekomsten af fysisk og psykisk vold blandt den danske befolkning, viser, at kvinder hyppigst udsættes for vold af mænd, mens mænd hyppigst udsættes for vold af kvinder. En undersøgelse af SIF fra 2018 viser fx, at 97 pct. af kvinder udsat for fysisk partnervold i 2017 blev udsat for vold af en mand, og at 9 pct. blev udsat for fysisk partnervold af en kvinde. Tilsvarende blev 94 pct. af mænd udsat for fysisk partnervold i 2017 udsat for volden af en kvinde, og 11 pct. blev udsat for fysisk partnervold af en mand (Deen et al., 2018: 8).

Oftest er det mænd, der modtager hjælp hos tilbud målrettet voldsudøvere. Ser man på fordelingen af voldsudøvere, som modtager hjælp hos Dialog Mod Volds behandlingstilbud til voldsudøvere, ses en overvægt af mandlige klienter. Mænd udgør 93 pct. af klienterne (Dialog mod vold, 2020: 12).

I dette afsnit belyses kønnet på den eller de voldsudøvere, respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen har angivet. I Figur 8 nedenfor indgår i alt 2.548 voldelige relationer, som de 401 respondenter i spørgeskemaundersøgelsen har angivet. Det høje antal voldelige relationer skyldes, at respondenterne kan have været udsat for flere voldsformer af samme person, og at de kan være blevet udsat for vold af flere forskellige personer.

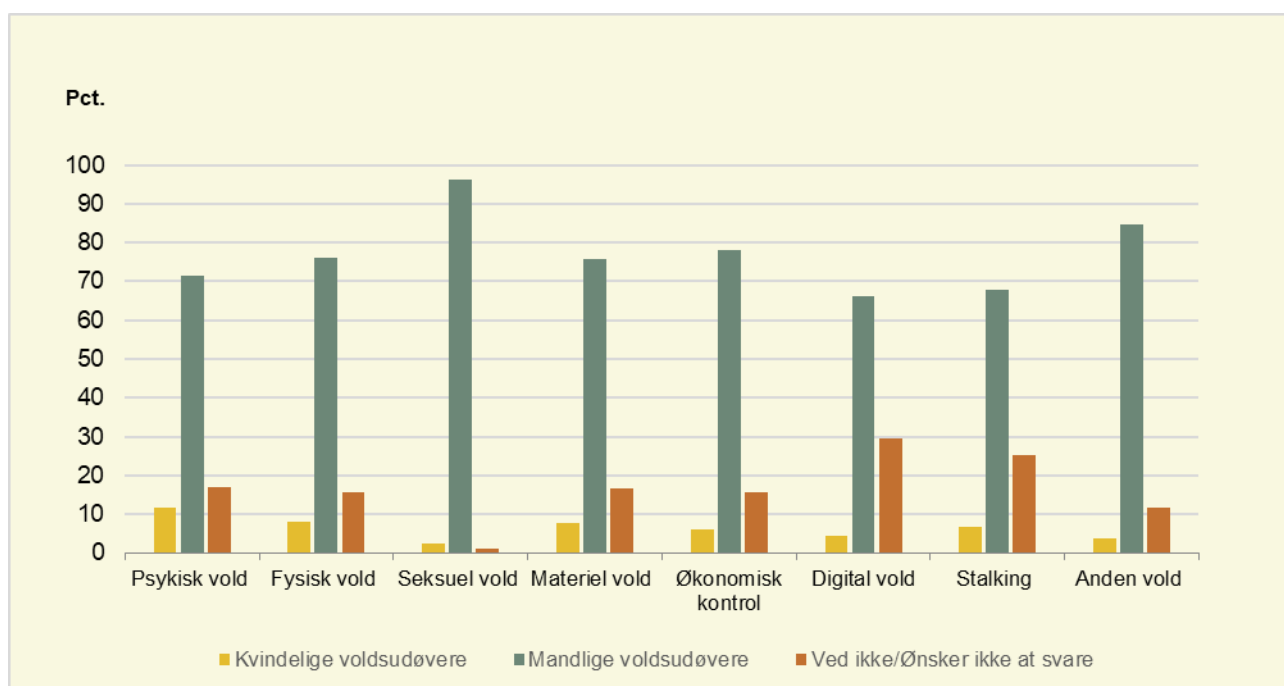
På tværs af alle voldsformer ses en overvægt af mandlige voldsudøvere. Mænd udgør 74 pct. af alle angivne voldsudøvere. Overvægten er særligt tydelig blandt udøvere af seksuel vold og anden vold. Det skal nævnes, at langt størstedelen af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen er kvinder, hvilket kan påvirke resultaterne for den samlede respondentgruppe.

Tabel 8 viser, at 12 pct. af voldsudøvere, som har udøvet psykisk vold, er kvinder, mens 71 pct. er mænd. Hvad angår fysisk vold ses det, at kvinder udgør 8 pct. af personer, som har udøvet fysisk vold, mens mænd udgør 76 pct.

Den højeste andel af mænd blandt voldsudøverne findes ved seksuel vold. Her udgør mænd 96 pct. af voldsudøverne. Dette kan bl.a. skyldes, at langt størstedelen af respondenter, som har svaret, at de har været udsat for seksuel vold, er kvinder.

Den laveste andel af mænd blandt voldsudøverne findes ved digital vold, hvor mænd udgør 66 pct. af voldsudøverne. Det er samtidig den voldsform, hvor flest har svaret ved ikke/ønsker ikke at svare ved voldsudøverens køn (29 pct.).

Figur 8: Andelen af voldsudøvere fordelt på voldsformer og voldsudøverens køn

Anm.: Antal respondenter (n = 401). Oplysninger om voldsudøvere er baseret på spørgeskemabesvarelser fra personer med ophold på en midlertidig boform til voldsudsatte personer, eller som har modtaget ambulante rådgivning. En respondent kan have oplevet flere former for vold og kan derfor fremgå flere steder i figuren. En respondent kan have været udsat for vold af flere forskellige voldsudøvere. I figuren indgår i alt 2.548 angivne voldelige relationer. Andelen for alle voldsformer summerer derfor ikke til 100 pct. En * angiver, at der er for få besvarelser til, at data kan vises.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer 2020.

5.4 Varighed af vold

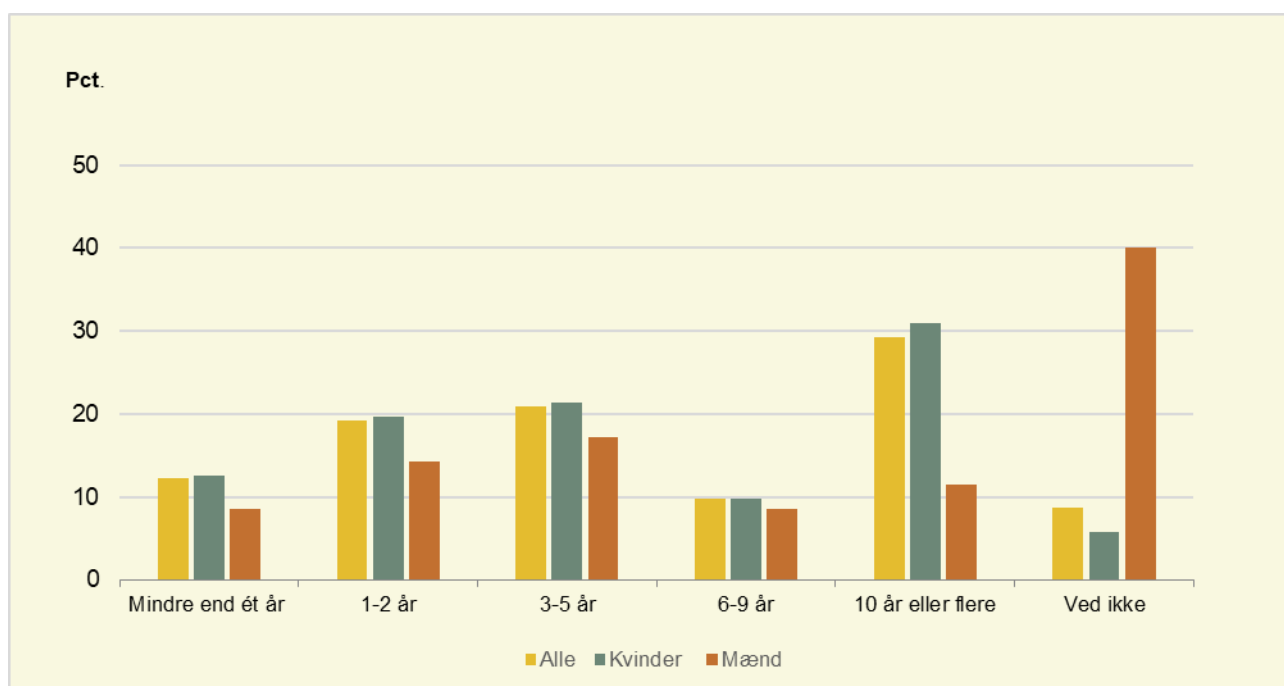
Nogle voldsudsatte personer lever i mange år med en nær relation, som udsætter dem for vold. Forskellige udgivelser peger på, at risikoen for, at volden kan fortsætte i mange år, bl.a. kan hænge sammen med, at volden normaliseres og bliver en del af hverdagslivet. Ved partnervold kan der yderligere opleves en afhængighed, kærlighed og glæde i forholdet, og i nogle tilfælde kan det over længere tid være svært at skelne mellem volden og kærligheden (Lund-Jensen, 2020: 60-61). Voldsudsættelsen kan også være forbundet med skyld og skam, hvilket kan medvirke til, at den voldsudsatte person ikke bryder med den voldelige relation, eller at man afholder sig fra at søge hjælp ifm. voldsproblematikken (Johansen et al, 2021: 69).

I dette afsnit belyses varigheden af den vold, respondenterne har været udsat for i deres voksenliv. Resultaterne for den samlede gruppe af respondenter viser, at der er stor variation i, hvor lang en periode af deres voksenliv de har været udsat for vold. Hos en stor andel af respondenterne har volden dog været en del af deres liv i mange år.

Af figur 9 nedenfor ses det, at blandt alle respondenterne i undersøgelsen har 39 pct. været udsat for vold i mere end fem år af deres voksenliv. Næsten en tredjedel (29 pct.) af respondenterne har været udsat for vold i 10 år eller i mere end 10 år.

Det ses ligeledes af figur 9, at 12 pct. af respondenterne har været udsat for vold i mindre end ét år i deres voksenliv, og 19 pct. har været udsat for vold i 1-2 år af deres voksenliv. Omkring en femtedel (21 pct.) har været udsat for vold i 3-5 år i løbet af deres voksenliv.

Figur 9: Andelen af respondenter udsat for vold fordelt på varighed af vold i alt i voksenlivet

Anm.: Antal respondenter (n = 401). Oplysninger om varigheden af volden i voksenlivet er baseret på spørgeskemabesvarelser fra personer med ophold på en midlertidig boform til voldsudsatte personer, eller som har modtaget ambulant rådgivning.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer 2020

5.4.1 Varighed af vold i voksenlivet hos kvindelige respondenter

I figur 9 overfor ses det, at mange af de kvindelige respondenter har været udsat for vold i adskillige år i den seneste voldelige relation. Blandt de kvindelige respondenter har en stor andel (41 pct.) været udsat for vold i mere end 5 år, siden de fyldte 18 år. Blandt de kvindelige respondenter har 10 pct. været udsat for vold i 6-9 år, mens næsten en tredjedel (31 pct.) har været udsat for vold i en periode på i alt 10 år eller flere i deres voksenliv.

Den samme tendens ses hos kvinder på kvindekrisecenter i 2018. I Socialstyrelsens årsstatistik om kvinder og børn på krisecenter i 2018 ses det, at ved 48 pct. af opholdene har kvinden været udsat for vold i over fem år i deres voksenliv (Socialstyrelsen, 2019: 7).

Som nævnt kan der være forskellige årsager til, at voldsudsatte kvinder lever i et voldeligt parforhold igennem mange år. Med udgangspunkt i teorien om voldsspiralen, kan en af forklaringerne være, at volden ikke har været en normal del af parforholdet fra start, men at den voldsudøvende mand i parforholdet gradvist udvikler og anvender kontrolstrategier, som indbefatter vold, og som er med til at isolere kvinden. Over tid normaliseres volden i parforholdet (Rasmussen, 2020: 100). Som en del af normaliseringen af volden kan den voldsudsatte kvindes muligheder for at søge hjælp mindskes, bl.a. hvis isolationen fører til, at hun mister netværk, og hvis der er en stærk økonomisk eller følelsesmæssig afhængighed til den voldsudøvende person.

Blandt de kvindelige respondenter har 13 pct. været udsat for vold mindre end ét år i deres voksenliv, mens 20 pct. har været udsat for vold i 1-2 år. Det er således en tredjedel af kvinderne, som har været udsat for vold i kortere tid end de øvrige kvindelige respondenter. Her skal det påpeges, at en stor andel af respondenterne er yngre kvinder, hvilket kan påvirke

andelen af kvindelige respondenter, som har været udsat for vold i under 2 år i voksenlivet. Omkring en femtedel (21 pct.) af kvinderne har været udsat for vold i 3-5 år af deres voksenliv.

5.4.2 Varighed af vold i voksenlivet hos mandlige respondenter

For de mandlige respondenter ses det i figur 9, at omkring en fjerdedel (23 pct.) har været udsat for vold i under 2 år i deres voksenliv, mens 17 pct. har været udsat for vold i 3-5 år.

En femtedel af mændene (20 pct.) har været udsat for vold i over fem år i deres voksenliv. Blandt disse mænd er der en ligelig fordeling mellem mænd, som har været udsat for vold i 6-9 år (9 pct.), og mænd som har været udsat for vold i 10 år eller flere (11 pct.).

Figur 9 viser ligeledes, at 40 pct. af de mandlige respondenter har svaret, at de ikke ved, hvor længe de har været udsat for vold i alt i deres voksenliv.

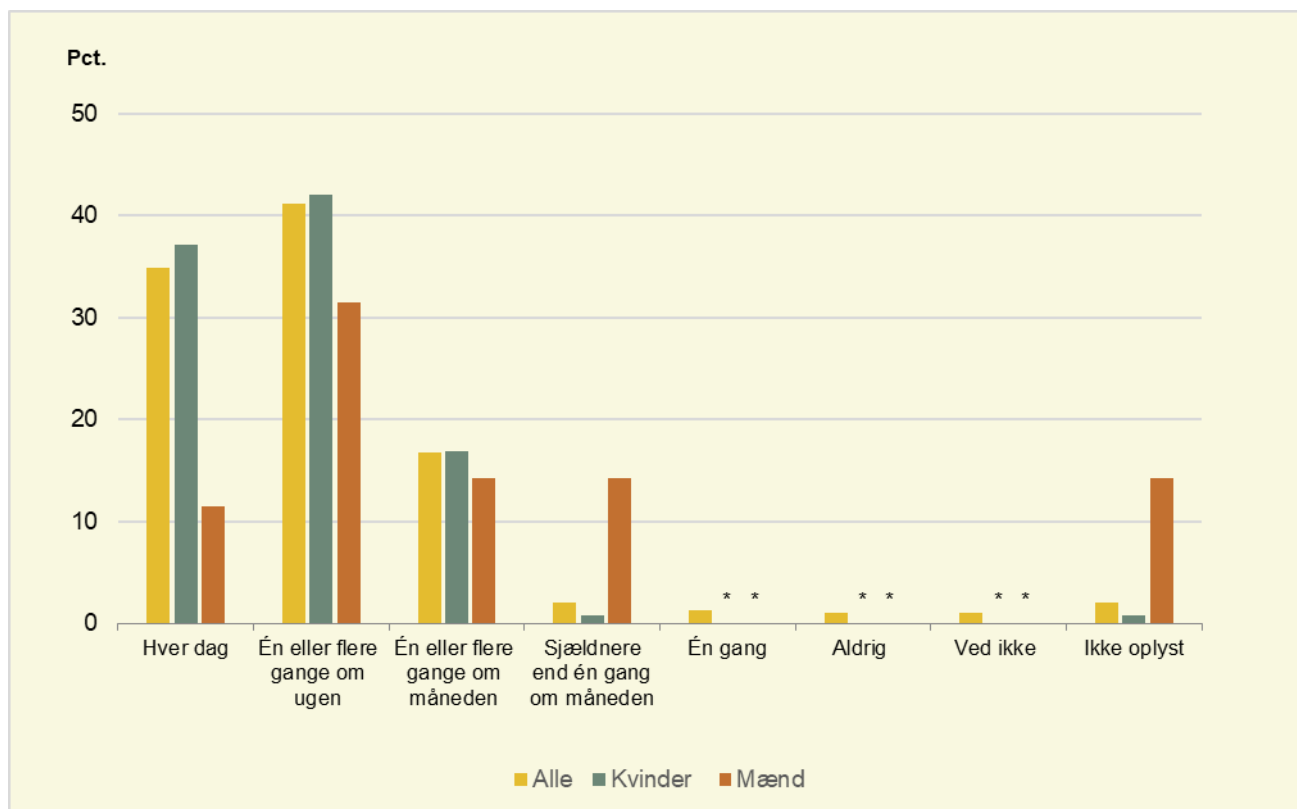
5.5 Hyppighed af vold

I dette afsnit er der fokus på hyppigheden af den vold, respondenterne har været udsat for inden for de seneste 12 måneder. Respondenterne har haft mulighed for at angive hyppigheden af volden for hver voldsform. I figur 10 nedenfor tages der udgangspunkt i den voldsform, som den enkelte respondent har oplevet hyppigst. Hvis en respondent eksempelvis har oplevet psykisk vold "hver dag" og fysisk vold "én gang om ugen", vil respondenteren indgå i kategorien "hver dag".

Resultaterne viser, at størstedelen af respondenterne relativt hyppigt er blevet udsat for én eller flere voldsformer inden for de seneste 12 måneder. Som det ses af figur 10, har omkring en tredjedel (35 pct.) af respondenterne været udsat for én eller flere voldsformer hver dag, mens 41 pct. af respondenterne har været udsat for vold én eller flere gange om ugen. En relativt lille andel af respondenterne (2 pct.) har været udsat for én eller flere voldsformer sjældnere end én gang om måneden.

Eftersom respondenterne er blevet spurgt om vold, de er blevet udsat for inden for de seneste 12 måneder, tegner resultaterne i figur 10 et billede af, at volden har været intens i året op til deres ophold på kvindekrisecenter, mandekrisecenter eller ambulante rådgivningsforløb eller behandling.

Figur 10: Andelen af respondenter udsat for én eller flere voldsformer dagligt, ugentligt, månedligt eller sjældnere

Anm.: Antal respondenter (n = 401). Oplysninger om hyppighed af vold er baseret på spørgeskemabesvarelser fra personer med ophold på en midlertidig boform til voldsudsatte personer, eller som har modtaget ambulante rådgivning. Den enkelte respondent har haft mulighed for at angive hyppighed for hver voldsform. Der er her taget udgangspunkt i den voldsform, som den enkelte respondent har oplevet hyppigst. En * angiver, at der er for få besvarelser til, at data kan vises.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer 2020.

5.5.1 Hyppighed af vold blandt kvindelige respondenter

Blandt de kvindelige respondenter ses det af figur 10, at størstedelen har været udsat for vold hver dag eller én til flere gange om ugen inden for de seneste 12 måneder. Det ses, at 37 pct. af kvinderne har været udsat for vold hver dag, og at 42 pct. af kvinderne har været udsat for vold én eller flere gange om ugen.

En mindre andel (17 pct.) af kvinderne har desuden været udsat for én eller flere voldsformer sjældnere end én gang om måneden.

5.5.2 Hyppighed af vold blandt mandlige respondenter

Figur 10 viser, at 11 pct. af de mandlige respondenter har været udsat for vold hver dag. Tilsvarende har omkring en tredjedel (31 pct.) været udsat for vold én eller flere gange om ugen.

Det ses også, at 14 pct. har været udsat for vold én eller flere gange om måneden, mens 14 pct. har været udsat for vold sjældnere end én gang om måneden.

Derudover har 14 pct. af de mandlige respondenter ikke oplyst, hvor ofte de har været udsat for vold. Dette kan have flere årsager. Blandt andet viser en kvalitativ undersøgelse af

partnervold mod mænd i Danmark, at det for mænd udsat for partnervold kan føles pinligt og skamfuldt at blive udsat for vold af en kvinde (Plauborg & Helweg-Larsen, 2012: 9).

6. Ledsagende børn og unge

Vold i nære relationer rammer også børn og unge, som ledsager deres forældre på krisecenter eller på ambulante tilbud målrettet voldsudsatte personer. Ledsagende børn og unge kan opleve forskellige former for vold. Det kan være direkte vold såvel som indirekte vold.

Kapitel 6 indeholder en kort beskrivelse af udvalgte undersøgelser, som belyser omfang, karakteristika og konsekvenser af vold mod børn og unge. I dette afsnit er der bredt fokus på børn og unge, som udsættes for vold i nære relationer.

I kapitlet præsenteres også opgørelser om ledsagende børn og unge mellem 4 og 17 år, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen. Det lyses bl.a., hvilke former for vold de ledsagende børn og unge har været udsat for inden for de seneste 12 måneder, samt hvilken relation de har til voldsudøver. Derudover belyses andelen af ledsagende børn og unge, der er lavet underretninger om, og som har modtaget forebyggende foranstaltninger eller har været anbragt.

Udvalgte resultater om ledsagende børn og unge (4-17 år)

Hovedparten af de ledsagende børn og unge har været udsat for psykisk vold

Blandt de ledsagende børn og unge har 78 pct. af de 4-12 årige børn og 92 pct. af de 13-17 årige børn og unge, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen, været udsat for psykisk vold.

Der er lavet én eller flere underretninger om over halvdelen af de ledsagende børn og unge i perioden 2015-2019, som ligger forud for indsatsens start

Der er lavet én eller flere underretninger om 59 pct. af de børn og unge, der deltager i undersøgelsen, i perioden 2015-2019. Den tilsvarende andel blandt 4-17-årige i befolkningen er på 16 pct.

En betydelig andel af de ledsagende børn og unge har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger i perioden 2015-2019

Mens 8 pct. af børn og unge mellem 4 og 17 år i befolkningen har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger i perioden 2015-2019, er dette tilfældet for over en fjerdedel (27 pct.) af de ledsagende børn og unge, som deltager i undersøgelsen.

Nogle af opgørelserne i kapitlet er baseret på spørgeskemabesvarelser fra børn og unge, som ledsager deres mor eller far på kvindekrisecenter, mandekrisecenter eller ambulante rådgivningstilbud til voldsudsatte personer i 2020. Andre opgørelser er baseret på både spørgeskemabesvarelser og registerdata fra Danmarks Statistik.

I analyser, som udelukkende er baseret på spørgeskemabesvarelser, indgår 138 besvarelser fra ledsagende børn mellem 4-12 år, som er fordelt på 67 piger og 71 drenge. I opgørelser om ledsagende børn og unge mellem 13-17 år indgår 24 besvarelser fordelt på 12 piger og 12 drenge. Der er således tale om et begrænset datagrundlag, og resultaterne er ikke dækkende for den samlede målgruppe af børn og unge, som ledsager deres forælder på kvindekrisecenter, mandekrisecenter eller ambulante tilbud. Resultaterne i dette kapitel giver alene viden om karakteristika ved de 162 ledsagende børn og unge, som deltager i undersøgelsen.

I de opgørelser, som er baseret på data fra spørgeskemaundersøgelsen og registerdata fra Danmarks Statistik, indgår 51 besvarelser fra børn og unge mellem 4-17 år, som har oplyst

CPR-nummer ifm. spørgeskemaundersøgelsen, og som indgår i befolkningsregister pr. 31 december 2020. Resultaterne kan alene sige noget om karakteristika ved disse respondenter.

6.1 Viden fra undersøgelser om vold mod børn og unge

I dette afsnit beskrives udvalgte resultater fra undersøgelser, der belyser omfang og karakteristika ved vold, som børn og unge udsættes for. Undersøgelserne handler om en bred målgruppe af voldsudsatte børn og unge og ikke kun børn og unge, som ledsager deres forældre på krisecenter eller et ambulansetilbud.

Gennem årene har en række undersøgelser kortlagt omfanget af vold mod børn og unge. Af undersøgelserne ses det, at mange børn og unge udsættes for fysisk vold, psykisk vold og seksuelle overgreb.

En undersøgelse af SFI fra 2016, som er baseret på oplevelser blandt omkring 2.000 14-15-årige i 8. klasse, viser, at omkring hver sjette (17 pct.) af de unge i undersøgelsen havde været udsat for fysisk vold af mindst én forælder i det seneste år (Oldrup et al., 2016: 65). For 10 pct. af de unge i undersøgelsen skete volden én gang i løbet af de 12 måneder, mens der for de resterende var tale om gentagen vold fra én eller begge forældre eller én voldsom handling fra begge forældre (Ibid: 67).

Ifølge samme undersøgelse havde 8 pct. af børnene og de unge været udsat for psykisk vold (Ibid: 76). Psykisk vold er i undersøgelsen defineret ved, at den unge har oplevet mindst to negative reaktioner (fx trusler om at blive smidt ud eller at blive kaldt nedsettende udtryk) gentagne gange fra mindst én forælder. Den psykiske vold er således defineret ved et gentaget mønster af handlinger. En femtedel af de unge i undersøgelsen har inden for de seneste 12 måneder oplevet én negativ reaktion fra en forælder (Ibid). Ifølge undersøgelsen udsættes lige mange af de unge for vold af deres far som af deres mor (Ibid: 68).

Ifølge en udgivelse af VIVE fra 2021 indikerer danske undersøgelser, at ca. lige så mange piger som drenge bliver udsat for fysisk vold (Ottosen & Henze-Pedersen, 2021: 26).

Undersøgelserne peger også på, at den fysiske vold oftere finder sted i familier med få socioøkonomiske ressourcer og i familier med anden etnisk baggrund end dansk (Ibid).

Mange unge udsættes for seksuelle krænkelse af voksne eller familiemedlemmer. I den tidligere nævnte undersøgelse af SFI fra 2016 ses det, at 1,4 pct. af de unge i undersøgelsen har været udsat for blottelser fra familiemedlemmer, og at 0,4 pct. har oplevet uønskede hændelser med samleje fra familiemedlemmer (Oldrup et al., 2016: 117).

Udover selv at blive udsat for forskellige former for vold udsættes mange børn og unge også for volden indirekte, ved at de fx overværer, overhører eller er vidende om volden. Det skønnes, at ca. 33.000 børn og unge under 15 år hvert år kan være vidne til fysisk vold i hjemmet (Helweg-Larsen, 2012: 16).

Det kan have omfattende konsekvenser, når børn og unge udsættes for vold. Uanset om barnet selv er udsat for psykisk-, fysisk- eller seksuel vold, eller om barnet overværer vold mod en forælder, udsættes barnet for en adfærd, der bringer barnets udvikling og sundhed i fare, og som kan ødelægge eller forhindre udviklingen af et positivt selvbillede for barnet. Volden kan også have konsekvenser for udviklingen af børn og unges sociale kompetencer og psykiske trivsel (Ottosen et al., 2020: 48).

Børn er ligeledes i en sårbar position, når de er vidne til vold i hjemmet, og det kan være vanskeligt for børn at fortælle om oplevelser med overgreb. Børn kan være præget af en loyalitetskonflikt over for forældrene, eller de kan frygte, hvad der vil ske, hvis de fortæller om skam, skyld og angst for overgriberen (Vidensportalen, 2021).

6.2 Voldsformer blandt ledsagende børn og unge

Ifølge tal fra Danmarks Statistik (DST) ledsagede omkring 2.100 børn og unge deres mor på et kvindekrisecenter i 2020 (Danmarks Statistik, 2021). Der findes ikke tilsvarende optællinger om ledsagende børn og unge på mandekrisecenter eller ambulante tilbud. Det er ikke nødvendigvis alle børn, der ledsager deres mor på kvindekrisecenter eller far på mandekrisecenter, der selv har været udsat for vold direkte.

Socialstyrelsens årsstatistik om kvinder og børn på krisecenter i 2018 og LOKKs årsstatistik om kvinder og børn på kvindekrisecentre i 2019 viser dog, at mange ledsagende børn og unge på kvindekrisecenter har været udsat for vold. Blandt ledsagende børn på kvindekrisecenter i 2018, som deltog i undersøgelsen, blev 60 pct. udsat for psykisk vold, og 24 pct. blev udsat for fysisk vold (Socialstyrelsen, 2019: 12). Tilsvarende ses det i LOKK's årsstatistik fra 2019, at 62 pct. af de ledsagende børn og unge i 2019, som deltog i undersøgelsen, blev udsat for psykisk vold, mens 25 pct. blev udsat for fysisk vold (LOKK, 2020: 26).

Volden kan komme til udtryk ved bl.a. psykisk vold, fysisk vold, seksuel vold, materiel vold, anden vold eller indirekte vold. Ved indirekte vold er barnet eller den unge til stede, mens en anden person udsættes for vold, eller barnet eller den unge overhører eller hører om, at en anden person udsættes for vold.

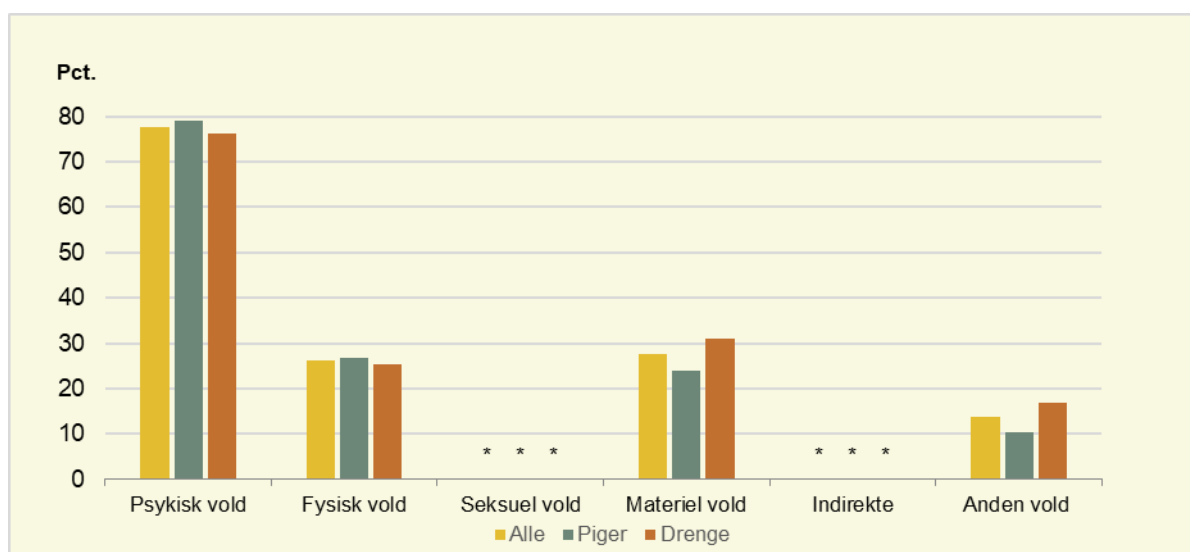
I dette afsnit undersøges det, hvilke voldsformer ledsagende børn og unge mellem 4-17 år, som har deltaget i undersøgelsen, har været udsat for inden for de seneste 12 måneder. Ligesom blandt de voksne respondenter ses det, at størstedelen af de ledsagende børn og unge har været udsat for psykisk vold. Størstedelen af de ledsagende unge mellem 13 og 17 år er ligeledes udsat for indirekte vold.

6.2.1 Vold mod ledsagende børn mellem 4 og 12 år

Af figur 11 nedenfor fremgår det, at psykisk vold er den hyppigst forekommende voldsform blandt ledsagende børn mellem 4 og 12 år. Næsten fire ud af fem (78 pct.) af de ledsagende børn i undersøgelsen har været udsat for psykisk vold. Det fremgår også, at 26 pct. af børnene mellem 4 og 12 år har været udsat for fysisk vold, mens 28 pct. har været udsat for materiel vold.

Opgørelsen viser, at der generelt ikke er forskelle mellem køn på tværs af voldsformerne. Det ses fx, at 79 pct. af pigerne har været udsat for psykisk vold, mens det samme er tilfældet for 76 pct. af drengene.

Figur 11: Andelen af ledsagende børn mellem 4 og 12 år udsat for vold, fordelt på voldsformer og køn

Anm.: Antal respondenter (n = 138). Oplysninger om voldsformer er baseret på spørgeskemabesvarelser fra en medarbejder på et tilbud til voldsudsatte personer på baggrund af samtaler med børn, som ledsager deres mor eller far på et tilbud til voldsudsatte personer, og børn, som selv deltager i ambulante rådgivnings- eller støtteforløb. Et barn kan have oplevet flere former for vold og kan derfor fremgå i flere voldsformer. Andelen for alle voldsformer summerer derfor ikke til 100 pct. En * angiver, at der er for få besvarelser til, at data kan vises.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer 2020.

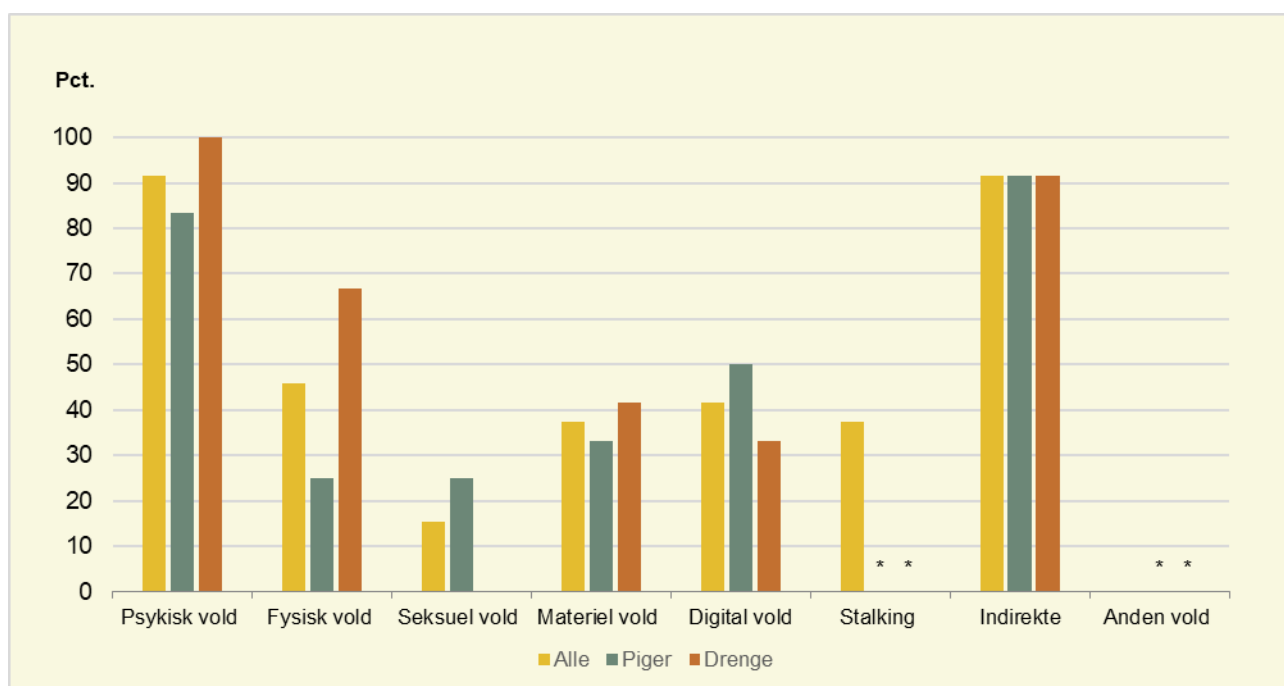
6.2.2 Vold mod ledsagende børn og unge mellem 13 og 17 år

I figur 12 nedenfor ses det, at størstedelen af de ledsagende børn og unge mellem 13 og 17 år (92 pct.) har været udsat for psykisk vold. Ud af de deltagende piger mellem 13 og 17 år har 83 pct. været udsat for psykisk vold, mens alle drengene (100 pct.) har været udsat for psykisk vold.

Fysisk vold forekommer hos 46 pct. af de ledsagende børn og unge mellem 13 og 17 år. Hvad angår fysisk vold ses en markant forskel mellem kønnene, idet 25 pct. af pigerne har været udsat for fysisk vold, mens 67 pct. af drengene har været udsat for fysisk vold.

Desuden viser figuren, at 92 pct. af både pigerne og drengene har været udsat for indirekte vold.

Figur 12: Andelen af ledsagende unge mellem 13 og 17 år udsat for vold, fordelt på voldsformer og køn

Anm.: Antal respondenter (n=24). Oplysninger om voldsformer er baseret på spørgeskemabesvarelser fra børn og unge, som ledsager deres mor eller far på et tilbud til voldsudsatte personer, og børn som selv deltager i ambulante rådgivnings- eller støtteforløb. En respondent kan have oplevet flere former for vold og kan derfor fremgå i flere kategorier af voldsformer. Andelen for alle voldsformer summerer derfor ikke op til 100 pct. En * angiver, at der er for få besvarelser til, at data kan vises.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer 2020.

6.3 Ledsagende børn og unges relation til voldsudøveren

Resultaterne i figur 13 neden for viser, at størstedelen af de ledsagende, voldsudsatte børn og unge er blevet udsat for vold af deres far/plejefar set i forhold til andre nære relationer. Denne overvægt er særlig stor for børnene og de unge udsat for psykisk vold, fysisk vold, materiel vold og anden vold.

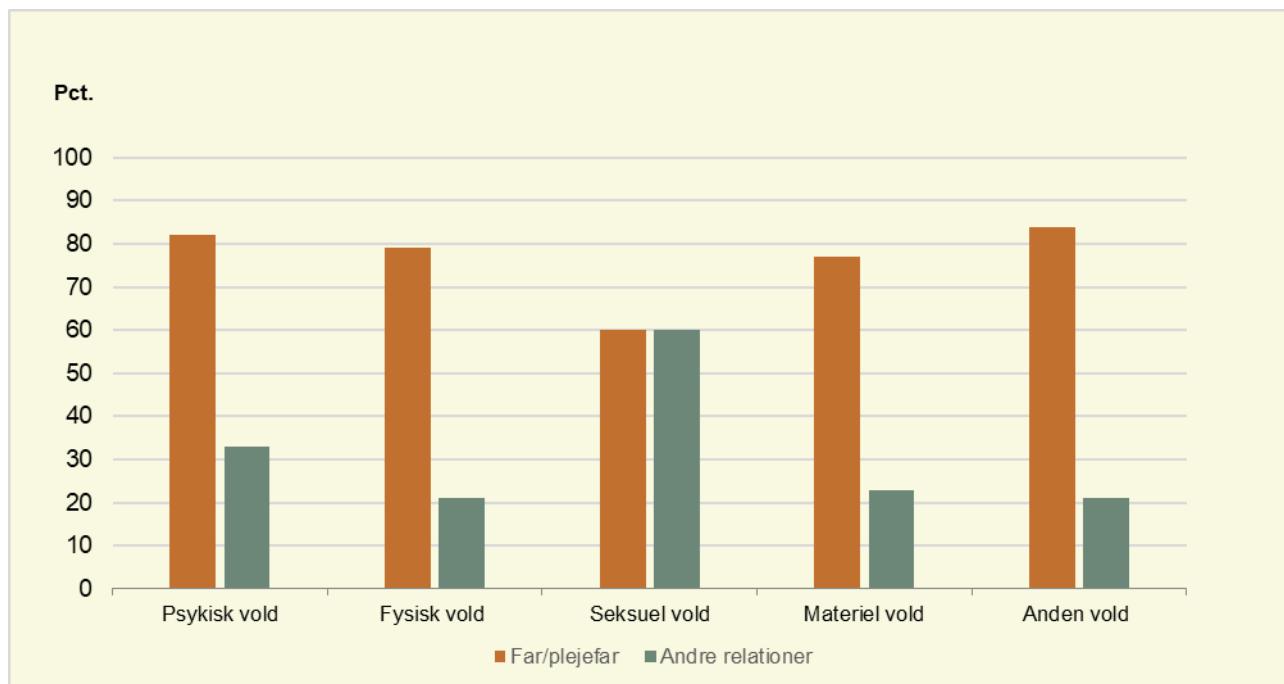
Det skal i denne forbindelse påpeges, at langt størstedelen af børnene og de unge, som deltager i undersøgelsen, ledsager deres mor på et kvindekrisecenter. Af diskretionshensyn er det, som nævnt tidligere i rapporten, ikke muligt at opgøre besvarelserne fordelt på typer af tilbud. En undersøgelse fra SFI fra 2016 viser, at fysisk vold mod unge i omtrent lige så stort omfang udøves af faren som af moren (Oldrup, 2016: 68). Undersøgelse fra Norge og Sverige peger derimod på, at fædre i lidt større omfang end mødre udøver volden (Ottosen & Henze-Pedersen, 2021: 27). Resultaterne vedrørende børnenes relation til den person, som har udsat dem for fysisk vold, bør derfor betragtes i dette lys.

Blandt de ledsagende børn og unge udsat for psykisk vold er 82 pct. udsat for psykisk vold af deres far/plejefar, mens 33 pct. er blevet udsat for psykisk vold af en anden relation. Figuren viser ligeledes, at 79 pct. af de ledsagende børn og unge udsat for fysisk vold er udsat for denne af deres far/plejefar, og at 21 pct. er blevet udsat for fysisk vold af en anden relation.

Ved seksuel vold ses en ligelig fordeling mellem de to grupper af voldsudøvere, hvor voldsudøveren er hhv. far/plejefar og andre relationer. Her er 60 pct. af børnene og de unge

udsat for seksuel vold blevet udsat for denne voldsform af deres far/plejefar, mens 60 pct. er blevet udsat for seksuel vold af en anden relation.

Figur 13: Andelen af ledsagende børn og unge mellem 4 og 17 år udsat for vold af en given relation, fordelt på voldsformer

Anm.: Antal respondenter (n=162). Oplysninger om voldsudøvere er baseret på spørgeskemabesvarelser fra børn og unge fra 4 til 17 år, som ledsager deres mor eller far på et tilbud til voldsudsatte personer, og børn og unge, som selv deltager i ambulante rådgivnings- eller støtteforløb. En respondent kan have oplevet flere former for vold og være udsat for vold af flere voldsudøvere. Respondenter kan derfor indgå flere steder i figuren. Andelen for alle voldsformer summerer derfor ikke til 100 pct. Ligeledes kan respondenter have oplevet vold fra flere personer med forskellige relation, hvorfor andelen inden for den enkelte voldsform ikke summer til 100 pct. Af diskretionshensyn er børnenes og de unges relation til voldsudøveren kun opdelt i to kategorier: Far/plejefar eller andre relationer. Andre relationer kan fx være barnets eller den unges mor, kæreste, andet familiemedlem eller far eller mors partner.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer.

6.4 Underretninger og foranstaltninger blandt ledsagende børn og unge

I dette afsnit belyses forekomsten af underretninger om ledsagende børn og unge og forskellige foranstaltninger, herunder anbringelser og forebyggende foranstaltninger, blandt ledsagende børn og unge, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen, og som har oplyst CPR-nummer.

Resultaterne viser, at der er lavet underretninger om en større andel af ledsagende børn og unge, som har deltaget i undersøgelsen, i perioden 2015-2019 sammenholdt med børn og unge i befolkningen. Tilsvarende har en større andel af de ledsagende børn og unge været anbragte eller modtaget forebyggende foranstaltninger i samme periode sammenholdt med børn og unge i befolkningen.

6.4.1 Underretninger blandt ledsagende børn og unge

Ser man på underretninger om børn og unge, som ledsager deres forælder på et tilbud til personer udsat for vold i nære relationer, ses det, at der er lavet underretninger om størstedelen

af børnene og de unge i årene inden indsatsens start. Det betyder, at der for mange af børnene og de unge har været en opmærksomhed og bekymring for barnets eller den unges trivsel.

I tabel 8 ses det, at ud af de 51 ledsagende børn og unge i undersøgelsen, for hvem der er oplyst CPR-nummer, er der for 59 pct. lavet én eller flere underretninger i perioden 2015-2019, som ligger før, de ledsagede deres forældre på et tilbud til voldsudsatte personer. Befolkningsgennemsnittet for samme aldersgruppe ligger på 16 pct.

Tabel 8: Andelen af ledsagende børn og unge, der har oplevet vold, og hvor der er underretning(er) på barnet/den unge i perioden 2015-2019

Målgruppe	Andel med underretning(er) 2015-2019
Befolkningen (4-17 år)	16 pct.
Ledsagende børn og unge i undersøgelsen (4-17 år)	59 pct.

Anm.: Oplysninger om ledsagende børn og unge er baseret på spørgeskemabesvarelser for de børn og unge mellem 4 og 17 år, hvor der er oplyst CPR-nummer, og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020 (51 besvarelser).

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

Opgørelser fra Social- og Ældreministeriet viser, at blandt børn og unge, der ledsagede deres mor på et kvindekrisecenter udelukkende i 2020, var der 71 pct., der var blevet underrettet om til kommunen i perioden fra 2015 og indtil indskrivningen på kvindekrisecentret (Social- og Ældreministeriet, 2022: 210).

6.4.2 Anbringelser og forebyggende foranstaltninger blandt ledsagende børn og unge

Omkring en fjerdedel af de ledsagende børn og unge i undersøgelsen har modtaget én eller flere forebyggende foranstaltninger eller været anbragt i perioden 2015-2019.

I tabel 9 ses det, at 27 pct. af de ledsagende børn og unge i undersøgelsen været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger i perioden 2015-2019. Til sammenligning er andelen blandt den danske befolkning i den samme aldersgruppe 8 pct.

Tabel 9: Andelen af ledsagende børn og unge og børn og unge i befolkningen, som har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger i perioden 2015-2019

Målgruppe	Andel der har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger 2015-2019
Befolkningen (4-17 år)	8 pct.
Ledsagende børn og unge i undersøgelsen (4-17 år)	27 pct.

Anm.: Oplysninger om ledsagende børn og unge er baseret på spørgeskemabesvarelser for de børn og unge, hvor der er oplyst CPR-nummer, og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020 (51 besvarelser).

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

Litteratur

Bengtsson, T., L. Knudsen & V. Nielsen (2009) *Kortlægning af kommunernes foranstaltninger til udsatte unge*. SFI.

Bertelsen, E., W. Sørensen, C. Dreemark & K. Brock (2019). *Til fagfolk der beskæftiger sig med vold i nære relationer. Vi mangler viden om seksuel vold i parforhold*. Danner.

Danmarks Statistik (2021) *Nyt fra Danmarks Statistik. Kvindekrisecentre 2020. Sociale forhold*. 29. september 2021, Nr. 351.

Danmarks Statistik (2022) *BOF11B*. Tilgængelig fra: <https://www.statistikbanken.dk/20035> (besøgt d. 14/01/2022)

Danner (2021) *Danners Årsstatistik 2020. Temaanalyse: Vold mod kvinder og børn under Corona-pandemien*.

Deen, L., K. Johansen, S. Møller, B. Laursen (2018). *Vold og seksuelle krænkelser. En afdækning af omfang og udvikling af fysisk vold og seksuelle overgreb og omfang af seksuelle krænkelser samt en analyse af erfaringer med digitale seksuelle krænkelser*. København: Statens Institut for Folkesundhed. Syddansk Universitet.

Dokkedahl, S. (2021). *Kvinder på krisecentre*. Syddansk Universitet i samarbejde med Danner og Kvindehjemmet

Frederiksen, M. N., Leth, M. L., Hjorth, R. og Aner, L., G. (2022) *Når mænd udsættes for vold i nære relationer - en undersøgelse af voldsudsathed blandt mænd på herberger og mandekrisecentre*. Lev Uden Vold.

Helweg-Larsen, K. (2012). *Vold i nære relationer: omfang, karakter, udvikling og indsats i Danmark*. Statens Institut for Folkesundhed, i samarbejde med Ministeriet for Ligestilling og Kirke.

Heinskou, M., L. Schierff, P. Ernst, C. Friis & L. Liebst (2017). *Seksuelle krænkelser i Danmark: Omfang og karakter*. Aalborg Universitet og Københavns Universitet.

Justitsministeriets Forskningskontor (2020). *Typer af Drab i Danmark*.

Justitsministeriets Forskningskontor (2021). *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2020*.

Johansen, K. M. Frederiksen & L. Simonsen (2021) *Mænd udsat for partnervold – et pilotstudie blandt danske praktikere med perspektiver fra skandinavisk forskning og praksis*. Lev Uden Vold.

Karlsson, I. (2020). *Årsstatistik 2019. Kvinder og børn på krisecentre*. LOKK.

Lev Uden Vold (2018). *Socialfaglig definition af psykisk vold i nære relationer*. Lev Uden Vold.

Lev uden vold (2019). *Notat om den nye straffelovsbestemmelse om psykisk vold*. Tilgængeligt fra: <https://levudenvold.dk/media/iujmjtdd/notat-om-den-nye-straffelovsbestemmelse-om-psykisk-vold.pdf> (besøgt d. 11/11/2021).

Lev uden vold (2020). *Coronakrise: Krisecentre får 55 nødpladser til voldsudsatte kvinder og børn*. Tilgængelig fra: <https://levudenvold.dk/aktuelt/nyheder/coronakrise-krisecentre-far-55-nodpladser-til-voldsudsatte-kvinder-og-born/> (besøgt d. 11/11/2021).

Lev Uden Vold (2021). *Årsberetning fra hotlinen og pladsoversigten 2020*.

- Liversage, A. (2020). *Vold i familier med etnisk minoritetsbaggrund*. I Oldrup, H. (red.) *Vold i familien - Viden for fagfolk*. Akademisk forlag.
- Laursen, B. & Johansen, K. B. H. (2020). *Omfang og konsekvenser af fysisk og seksuel partnervold i et kønsperspektiv*. I Oldrup, H. (red.) *Vold i familien - Viden for fagfolk*, Akademisk forlag, s. 110-134.
- Lund-Jensen, T. (2020). *Kvinder og børn på krisecentre – Viden om volden gennem 30 år*. I Oldrup, H. (red.) *Vold i familien - Viden for fagfolk*, Akademisk forlag, s. 56-77.
- Mandecentret (2021). *Årsberetning 2020 – Vejen gennem Mandecentret*.
- Mødrehjælpen (u.å). *Vores resultater*. Tilgængelig fra: <https://moedrehjaelpen.dk/forside/det-goer-vi/resultater> (besøgt d. 11/11/2021).
- Oldrup, H., S. Korzen, M. Lindstrøm & M. Christoffersen (2011). *Vold mod børn og unge*. SFI.
- Oldrup, H., M. Christoffersen, I. Kristiansen & S. Østergaard (2016). *Vold og seksuelle overgreb mod børn og unge i Danmark*. SFI.
- Oldrup, H., S. Andersen, S. Kjær, N. Nielsen & C. von Rosen (2018). *Psykiske, fysiske og sociale konsekvenser af psykisk vold i parforhold*. Lev Uden Vold.
- Ottosen, M. & S. Henze-Pedersen (2021). *Fysisk vold og seksuelle overgreb mod børn – en vidensopsamling*. VIVE
- Ottosen, M. & S. Østergaard (2018). *Psykisk partnervold – En kvantitativ kortlægning*. VIVE.
- Ottosen, M. & S. Østergaard (2022). *Partnervold i Danmark 2020*. VIVE.
- Ottosen, M., S. Frederiksen & S. Henze-Pedersen (2020). *Psykisk vold mod børn i hjemmet*. VIVE for Socialstyrelsen.
- Niss et al. (2020). *Midtvejsevaluering af "Sig det til nogen" – ambulante rådgivning til voldsramte kvinder*. Oxford Research.
- Plauborg, R. & K. Helweg-Larsen (2012). *Partnervold mod mænd i Danmark*. København: Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet.
- Rambøll (2020). *Modelbeskrivelse: Indsats til kvinder og mænd udsat for vold i nære relationer*. Rambøll for Socialstyrelsen.
- Rasmussen, N. (2020) *Drab og dødelig vold i nære relationer*. I Oldrup, H. (red.) *Vold i familien - Viden for fagfolk*, Akademisk forlag, s. 97-109.
- Retsinformation (2021a). *Bekendtgørelse af lov om social service*. Tilgængelig fra: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1548> (besøgt d. 8/11/2021)
- Retsinformation (2021b). *Vejledning om botilbud m.v. til voksne*. Tilgængelig fra: <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2021/9031> (besøgt d. 8/11/2021)
- Social- og Ældreministeriet (2021). *Bedre hjælp på vej til voldsudsatte mænd og deres børn*. Tilgængelig fra: <https://sm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2021/mar/bedre-hjaelp-paa-vej-til-voldsudsatte-maend-og-deres-boern> (besøgt 11/11/2021).
- Social- og Ældreministeriet (2022) *Socialpolitisk Redegørelse 2021*.
- Socialstyrelsen (2022) *Sociale problemer hos voldsudsatte personer – En tematisk undersøgelse om vold i nære relationer*, Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen (2018). *Årsstatistik 2017 – Kvinder og børn på krisecentre*.
- Socialstyrelsen (2019) *Årsstatistik 2018 – Kvinder og børn på krisecentre*.

Statistikbanken, BOF11A, Danmarks Statistik.

Vidensportal.dk (2021). *Børn, der oplever vold - Definition*. Tilgængelig fra:
<https://vidensportal.dk/temaer/boern-der-oplever-vold/definition> (besøgt d. 8/11/2021)

Vidensportal.dk (2021) Vold i nære relationer – Definition. Tilgængelig fra:
(<https://vidensportal.dk/voksne/vold-i-naere-relationer/definition> (besøgt d. 9/12/2021)).

Bilag 1 – Opgørelsesmetode vedr. opgørelse af forsørgelsesgrundlag

Bilagstabel 1: Ydelseskoder i Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Forsørgelsesgrundlag	Ydelseskoder i Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM
Ordinær beskæftigelse	500
SU	651, 652, 661
Dagpenge	115, 215, 216, 511, 521, 522, 111, 151, 152, 153, 217, 218, 219, 299, 213, 214, 231, 881
Sygedagpenge	895, 896, 899, 897, 898, 893, 894, 890
Kontanthjælp	135, 136, 145, 146, 165, 166, 705, 706, 715, 716, 725, 726, 735, 736, 130, 140, 160, 137, 138, 139, 147, 148, 149, 167, 168, 169, 707, 708, 709, 717, 718, 719, 727, 728, 729, 737, 738, 739, 133, 134, 143, 144, 163, 164, 703, 704, 713, 714, 723, 724, 733, 734, 710, 700, 720, 730
Godkendt til fleksjob	745, 746, 771, 774, 747, 748, 743, 744, 740
Ressourceforløb/revalidering	755, 756, 765, 766, 815, 816, 875, 876, 757, 758, 767, 768, 817, 818, 877, 878, 753, 754, 763, 764, 813, 814, 873, 874, 750, 760, 810, 870
Førtidspension	781, 783
Andet/uoplyst (herunder selvforsørgelse, pension og efterløn)	621, 622, 998, 997, 999

Bilag 2 - Målgruppeanalyse af respondenter, som har oplyst CPR-nummer

I dette bilag beskrives målgruppen af personer, der har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen, og som i den forbindelse har oplyst deres CPR-nummer. I målgruppen indgår personer med ophold på kvindekrisecentre, mandekrisecentre, eller som modtager hjælp hos ambulante rådgivningstilbud. Bilaget beskriver socioøkonomiske karakteristika om respondenterne såsom køn, alder, herkomst og forsørgelsesgrundlag.

Målgruppen udgør datagrundlaget for opgørelser i kapitel 4, 5 og 6, hvor respondenternes besvarelser fra spørgeskemaet er krydset med registeroplysninger, som er indhentet fra Danmarks Statistik. Det drejer sig bl.a. om opgørelser om psykiatriske diagnoser og kontakt til skadestue mm. For ledsagende børn i målgruppen drejer det sig bl.a. om forekomsten af underretninger, forebyggende foranstaltninger og anbringelser mm.

Målgruppeanalysen er baseret på de personer, som har oplyst CPR-nummer i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen, og som indgår i befolkningsregisteret pr. 31 december 2020. Det drejer sig om 211 besvarelser fra voksne respondenter og 51 besvarelser fra børn og unge.

Køn

Bilagstabel 2.1: Respondenter fordelt på køn (pct.).

Køn	Pct.
Kvinder	88 pct.
Mænd	12 pct.

Anm.: Opgørelsen er baseret på 211 besvarelser med oplyst cpr-nr. i spørgeskemaundersøgelsen og som indgår i befolkningsregisteret pr. 31.12.2020.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer 2020 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagstabel 2.2: Ledsagende børn og unge fordelt på køn (pct.).

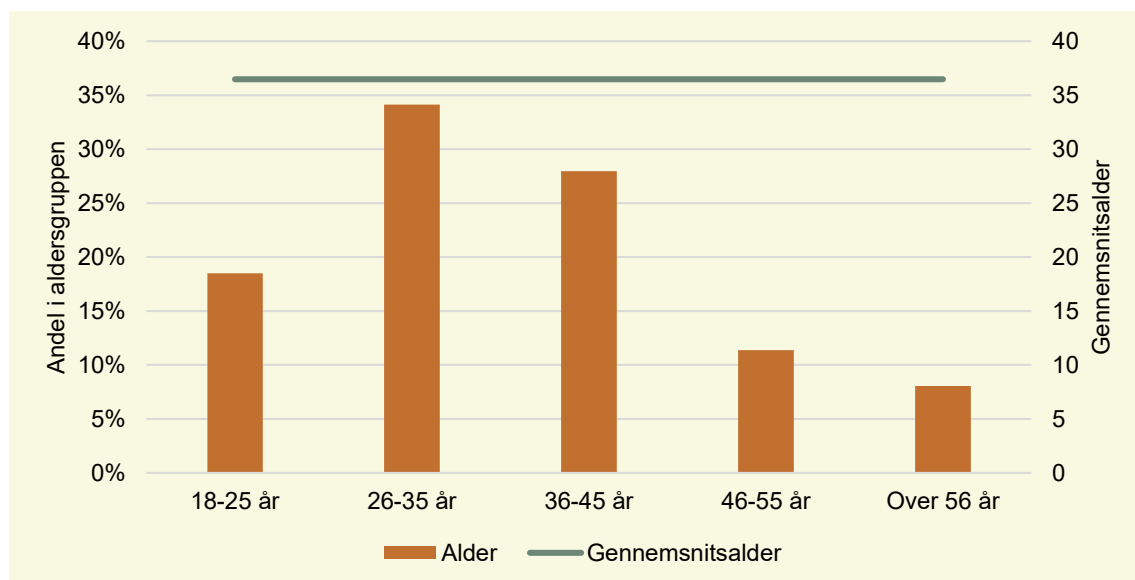
Køn	Pct.
Piger	51 pct.
Drenge	49 pct.

Anm.: Opgørelsen er baseret på 51 besvarelser med oplyst cpr-nr. i spørgeskemaundersøgelsen og som indgår i befolkningsregisteret pr. 31.12.2020.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer 2020 og registerdata fra Danmarks Statistik.

Alder

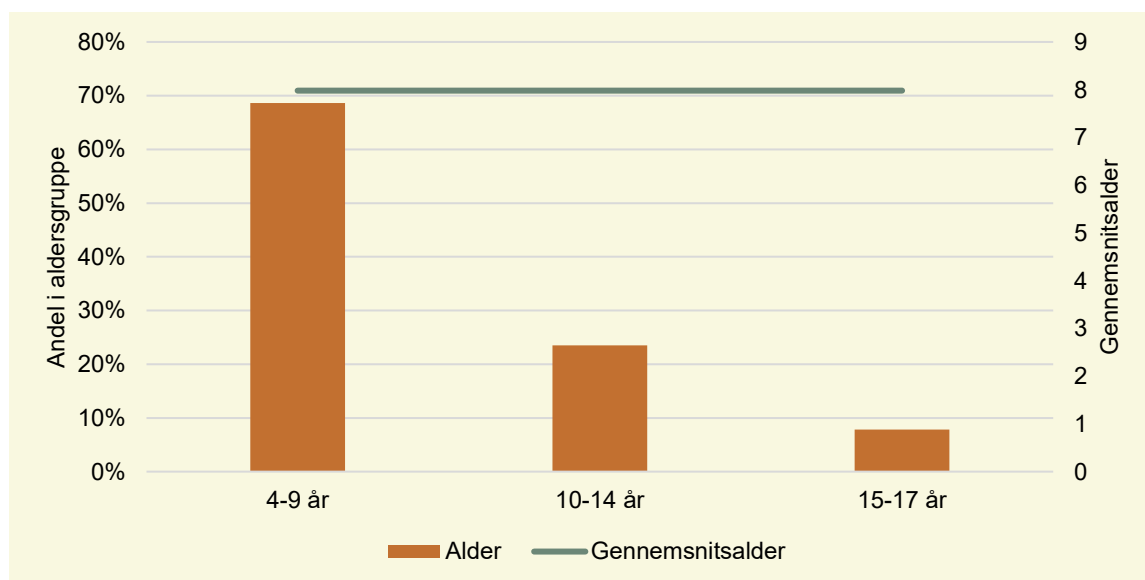
Bilagsfigur 2.3: Respondenter fordelt på aldersgrupper (pct.) samt gennemsnitsalder

Anm.: Opgørelsen er baseret på 211 besvarelser med oplyst cpr-nr. i spørgeskemaundersøgelsen, og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020. Alder er beregnet på tidspunktet for udfyldelse af spørgeskema.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilagsfigur 2.4: Ledsagende børn og unge fordelt på aldersgrupper (pct.) samt gennemsnitsalder for børn og unge

Anm.: Opgørelsen er baseret på 51 besvarelser med oplyst cpr-nr. i spørgeskemaundersøgelsen og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020. Alder er beregnet på tidspunktet for udfyldelse af spørgeskema.

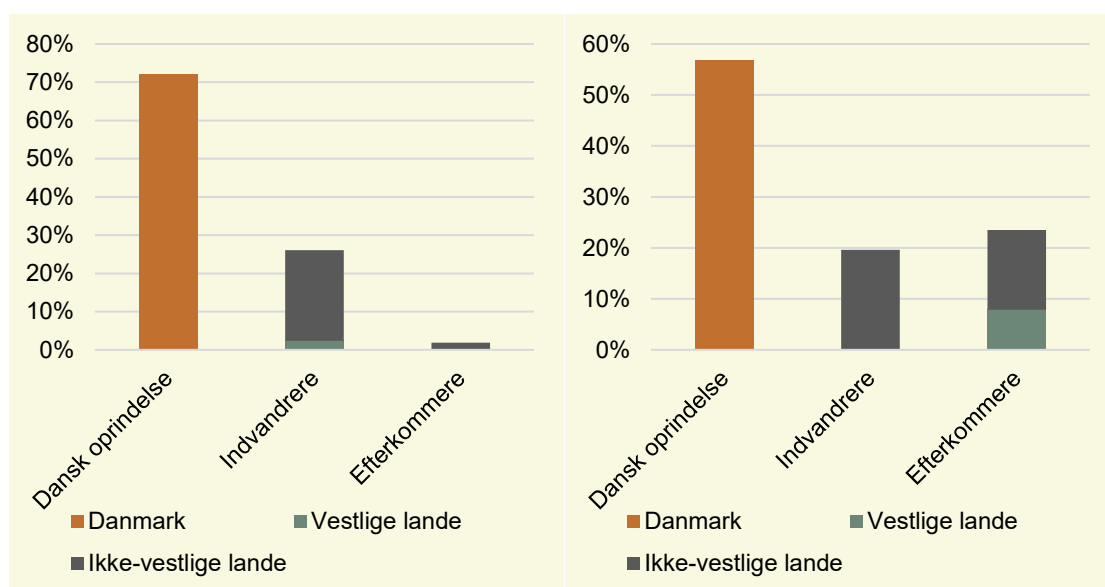
Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

Herkomst

Bilagsfigur 2.5: Voksne respondenter (venstre) samt ledsagende børn og unge (højre), fordelt på herkomst (pct.).

Voksne respondenter

Ledsagende børn og unge

Anm.: Opgørelsen er baseret på 211 besvarelser fra voldsudsatte voksne og 51 besvarelser fra ledsagende børn og unge med oplyst cpr-nr. i spørgeskemaundersøgelsen og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

Bopælsregion

Bilagstabel 2.6: Respondenter fordelt på bopælsregion (pct.)

Region	Pct.
Region Hovedstaden	17 pct.
Region Sjælland	9 pct.
Region Syddanmark	36 pct.
Region Midtjylland	25 pct.
Region Nordjylland	13 pct.

Anm.: Opgørelsen er baseret på 211 besvarelser med oplyst cpr-nr. i spørgeskemaundersøgelsen og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

Samlivsstatus

Bilagstabel 2.7: Respondenter fordelt på samlivsstatus (pct.).

Samlivsstatus	Pct.
Gift	17 pct.
Fraskilt	33 pct.

Samlivsstatus	Pct.
Ugift	48 pct.
Enke/enkemand	2 pct.

Anm.: Opgørelsen er baseret på 211 besvarelser med oplyst cpr-nr. i spørgeskemaundersøgelsen og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020. I kategorien Gift indgår også personer som er under separation. Dette skyldes, at personen stadig er juridisk gift.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

Antal børn

Bilagstabel 2.8: Respondenter fordelt på antal børn (pct.).

Antal børn	Pct.
Ingen børn	47 pct.
Ét barn	23 pct.
To børn	20 pct.
Tre børn	7 pct.
Flere end tre børn	2 pct.

Anm.: Opgørelsen er baseret på 211 besvarelser med oplyst cpr-nr. i spørgeskemaundersøgelsen og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

Højst fuldførte uddannelse

Bilagstabel 2.9: Respondenter fordelt på højst fuldførte uddannelse (pct.).

Højst fuldførte uddannelse	Pct.
Grundskole	48 pct.
Gymnasial uddannelse	9 pct.
Erhvervsfaglig uddannelse	21 pct.
Kort videregående uddannelse	3 pct.
Mellemlang videregående uddannelse/bachelor	15 pct.
Lang videregående uddannelse	2 pct.
Uoplyst	2 pct.

Anm.: Opgørelsen er baseret på 211 besvarelser med oplyst cpr-nr. i spørgeskemaundersøgelsen og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020. Højst fuldførte uddannelse er opgjort pr. 30.09.2019.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

Forsørgelsesgrundlag

Bilagstabel 2.10: Respondenter fordelt på forsørgelsesgrundlag (pct.).

Forsørgelsesgrundlag	Pct.
Ordinær beskæftigelse	15 pct.
SU	14 pct.
Dagpenge	4 pct.
Sygedagpenge	13 pct.

Forsørgelsesgrundlag	Pct.
Kontanthjælp	30 pct.
Godkendt til fleksjob	3 pct.
Ressourceforløb/revalidering	4 pct.
Førtidspension	6 pct.
Efterløn/pension	3 pct.
Selvforsørgelse, andet eller uoplyst	8 pct.

Anm.: Opgørelsen er baseret på 211 besvarelser med oplyst cpr-nr. i spørgeskemaundersøgelsen og som indgår i befolkningsregistret pr. 31.12.2020. Forsørgelsesgrundlaget er opgjort ugen før besvarelse af spørgeskema for den enkelte respondent.

Kilde: Spørgeskema fra Undersøgelse om vold i nære relationer og registerdata fra Danmarks Statistik.

Bilag 3: Fremgangsmåde i dataindsamlingen

Socialstyrelsen har sendt links til tre forskellige spørgeskemaer til tilbud, som har ønsket at deltage i UVNR i 2020:

- Et spørgeskema til voksne
- Et spørgeskema til børn og unge mellem 13 og 17 år
- Et spørgeskema målrettet børn mellem 4 og 12 år.

Inden respondenterne har besvaret spørgeskemaet, er de blevet informeret om formålet med undersøgelsen, hjemlen for dataindsamlingen og øvrige oplysninger om datasikkerhed. Respondenterne er informeret via et oplysningsbrev, som er udarbejdet af Socialstyrelsen, og som er udleveret til respondenterne af tilbuddet, som respondenterne har ophold hos eller modtager rådgivning fra.

De voksne respondenter har kunnet udfylde spørgeskemaet selv eller i samarbejde med en medarbejder på tilbuddet. Det samme er tilfældet for børn og unge mellem 13 og 17 år. For at kunne imødekomme eventuelle reaktioner som følge af spørgsmål, som kan virke voldsomme, har Socialstyrelsen anbefalet, at der skal være en medarbejder i nærheden af respondenterne under og efter besvarelsen af spørgeskemaet, hvis respondenterne ønsker at besvare spørgeskemaet på egen hånd.

Besvarelser om børn mellem 4 og 12 år er rapporteret af en medarbejder på tilbuddet på baggrund af samtaler med barnet og i nogen grad barnets indskrevne forældre på det pågældende tilbud.

Registeroplysninger om voldsudsatte personer

I spørgeskemaundersøgelsen bliver respondenterne bedt om at oplyse deres CPR-nummer. Der lægges i den forbindelse vægt på, at det er frivilligt for respondenterne, om de ønsker at dele denne oplysning, samt at oplysningen bliver behandlet fortroligt, ligesom respondenternes besvarelse fortsat afrapporteres i anonymiseret form.

Socialstyrelsen bruger respondenterens CPR-nummer i pseudonymiseret form til at koble respondenternes besvarelser med registerdata, der ligger hos Danmarks Statistik. Respondenter, som vælger at oplyse deres CPR-nummer, vil derfor indgå i opgørelser, hvor voldsspecifikke oplysninger kobles med registeroplysninger.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen

Edisonsvej 1

5000 Odense C

Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk

maj 2022